

demokrasi için **BİRLİK**

DİB - Avrupa Komitesi AYLIK YAYIN ORGANI

YIL: 2 / TEMMUZ 1983 SAYI: 11 DM 2.-

**Barış
ve Yaşam İçin,
Nükleer Savaşa
Karşı
Dünya Kongresi**

TÜSTAV PRAG' 83

TÜRKİYE:

Yalancının mumu

**demokrasiye geçiş
masalı bitti** (sayfa 4)

FEDERAL ALMANYA:

GERİYE DÖNÜŞÜ TEŞVİK Mİ? (sayfa 12)

Savunmaya en çok parayı Türkiye ayırıyor

Brüksel'den NATO sekreteryaasının açıkladığı rapora göre, "Savunmaya en çok parayı Türkiye ve Yunanistan ayırıyor." Bu açıklamanın yapıldığı günlerde Milli Savunma Bakanı Ü.Haluk Bayülken, NATO savunma harcamalarında yüzde 25 oranında bir artışın öngörüldüğünü özellikle vurgulamıştı. NATO sekreteryaasının verilerine göre, Türkiye'nin savunma harcamalarının gayri-safi milli hasıla içindeki oranı yüzde 5,2 olarak belirleniyor. Verilere bakıldığında oranın giderek arttığı da gözleniyor. Örneğin, 1979 ve 1980 yıllarında yüzde 4,3 olan oran, 1981'de 4,9'a ve

1982'de 5,3'e yükseliyor. Aynı kaynak, Türkiye'nin savunma harcamalarının yıl sonuna kadar 447 milyar 790 milyona ulaşacağını da işaret ediyor, ayrıca NATO ülkeleri içinde kişi başına düşen milli gelir oranında en alt sırada, 1,326 dolar ile yine Türkiye'nin bulunduğunu belirtiyor.

Kapitalist sömürü düzenini ayakta tutmak için harcanan milyarlar, halkımızın mutluluğu ve Türkiye'nin geleceği için harcanmadığı şimdi böyle mi olurduk?... Ne işsizimiz, ne aç insanımız kalır, ne de ilaçsızlıktan ve bakımsızlıktan ölen çocuklarımız olurdu.

Sık sık şu söylenir: "Böyle gelmiş, ama böyle gitmez." Evet gitmeyecektir. Gelecek bizlerin, gelecek için savaşanların olacaktır.

İşsizlik ve akıl hastalığı

İstanbul Bakırköy Akıl ve Ruh Hastalıkları Hastanesi'nde yapılan bir araştırmaya göre, uzun süren işsizliklerin, insanların akli dengesinin yitirilmesine neden olduğu belirlendi. Bakırköy Hastanesi'ndeki 1500 hastadan 650'sini, bir meslek sahibi oldukları halde iş bulamayanlar oluşturuyor.

Bu konuda Bakırköy Akıl ve Ruh Hastalıkları Hastanesi uzman doktorlarının verdiği bilgiye göre, uzun süre iş bulamamak bazı kimselerde güvensizlik, aşağılık duygusu ve gelecek endişesi yaratıyor. Doktorlar, işsiz kalan bu kişilerin toplumdan koparak içine kapanık bir yaşam sürdürmeye başladıklarını ve bir süre sonra da akıl hastalığına yakalandıklarını vurguluyorlar.

yorlar.

Sömürü düzeninin kurbanı olan akıl hastalarının üzerinde yapılan incelemelere göre, 1500 kişi arasında ilk sırayı işsizler alırken, ikinci sırayı emekli memurlar, üçüncü sırayı ise ev kadınları alıyor. Uzmanlar emekli memurlarla ev kadınlarının akıl hastalığına yakalanmaları oranının yüksek oluşunu, sürekli aynı işi yapmalarına ve geleceğe güvenle bakmamalarına bağlıyorlar.

Her yıl 6 milyon Ton atılıyor

Ülkemizde milyonlarca insan açlık ve işsizliğin pençesinde kıvrılırken, bir yılda 22 milyon ton sebze ve meyvenin 6 milyon tonunun

EKONOMİ

"YABANCI SERMAYE İÇİN TÜRKİYE ORTA DOĞU'NUN MERKEZİ HALİNE GELDİ"

Yıllardır, özellikle faşist Cunta iktidarı döneminde "Dışa açılma, yabancı sermayeyi özendirme, ihracatta hamle yapma" edebiyatı yapılır durulur. Son bir yıldır bu konuda yabancı sermaye temsilcileri de Türkiye'ye ziyaretlerini artırdılar. Dünya tekellerinin tümüyle emperyalist-kapitalist dünya sisteminin 1929'lardan bu yana en büyük bunalımı yaşadığını ise artık bilmeyen kalmadı. Dünya pazarlarını genişletemeyen uluslararası dev tekeller bir yandan birbirleriyle kapışır, ufakları piyasadan silip götürürken, Türkiye'nin bir atılımla dünya pazarlarına (özellikle Orta Doğu) bir "huruç" hareketi yapmasını beklemek, dev tekellerle boy ölçüşüp ihracatını genişletmesini umut etmek nasıl bir saflıktır diye sormak gerekiyor. Özellikle Türkiye'nin emperyalizme göbekten bağlı çarpık kapitalist yapısıyla. Fakat sorunun cevabı bizzat bu uluslararası tekel çevrelerinden geliyor.

Mayıs ayı içinde İstanbul'da yapılan "Uluslararası firmalar ve bankaların deniz aşırı faaliyetlerini değerlendirme forumu" haberi ünlü Amerikan "Business International" gazetesinde verilirken, şunlar yazılıyor;

"Yabancı sermaye için Türkiye Orta Doğu'nun merkezi haline geldi".

İşin düğüm noktası da burada. Türkiye işbirlikçi sermayesinin "ihracat hamlesi"nin asıl patronlarının kim olduğunu (veya kimin olacağını) görmek hiç de zor olmuyor...

TÜRKİYE'DE GERÇEK ÜCRETLER 1977 YILINDAKİ DÜZEYİN YARISINA DÜŞTÜ

ANKA Ajansının yaptığı ve Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir hesaplama göre "sigortalıların gerçek ücreti 1977 yılındaki düzeyin yarısına düştü". Haberde, Türkiye'de ücretlerin 1977 yılından bu yana azınlaşan enflasyon karşısında sürekli gerilediği belirtiliyor. 1979 yılında ortalama ücretler %41 artarken fiatların %64 arttığını ortaya koyan araştırma ayrıca, 24 Ocak kararlarının uygulamaya girdiği 1980'de ortalama günlük ücretler %45 oranında artarken fiatların %94 arttığını, bu yılda gerçek ücretlerin (alım gücünün) en büyük oranda gerilediğini gösteriyor. Son yıllarda ise sendikal hakların yok edilerek ücret artışlarının durdurulduğu ve geriletildiği bilinmektedir. Nitekim yapılan hesaplara göre 1982 yılında gerçek ücretler 1977 yılındaki alım gücünün yarısına düşmüştür.

bozulup atıldığı bildirildi. Varolan 950 dolayındaki soğuk deponun 650 bin ton meyve, sebze ve diğer besini saklayacak kapasitede olduğu, buna karşılık sadece 1980 yılı meyve sebze dışsattımının 250 bin ton olduğu belirtildi. TÜBİTAK Marmara

Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü'nün düzenlediği, "Türk Tarım Ürünlerinin Soğuk ve Donmuş Saklanması" konulu seminerde konuşan Enstitünün Beslenme ve Gıda Teknoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. Turgut Yazıcıoğlu, Türkiye'de üretilen toplam sebze ve meyvenin yüzde 28'inin bozulup atıldığını açıkladı.

SALDIRGANLIK SINIRLARI AŞTI

Cunta yönetimince Kürt halkına karşı sürdürülen amansızca saldırılara bir yenisi eklendi. Sıkıyönetim mahkemeleri idam kararları yağdırır ve işkence, kayıp sayıları durmadan kabarıken, son günlerde Türkiye Cumhuriyeti tarihinde eşi görülmemiş bir olaya tanık olundu: Eşkiya takibi için vaktiyle Irak hükümetiyle varılmış bir anlaşmaya dayanıldığı ileri sürülerek ve o bahane altında, "silahlı militanların takibi için" özel yetiştirilmiş bir komanda tümeni sınırları aştı; Irak'ta ve sınırın Türkiye tarafında olduğu gibi yine Kürt halkının yaşadığı topraklarda kilometrelerce ilerledi; yaraladı, öldürdü, yaktı yıktı. Resmî demeçlere göre "silahlı militanları bertaraf ederek"—Türkiye'de olduğu gibi— "sözümüne huzuru sağlayarak" geri döndü. Esir aldığı ikibini aşkın kişiyi askeri mahkemelerde yargılamak üzere Türkiye'ye getirdi.

Kısaca özetlenen bu olay birçok bakımdan üzerinde dikkat ve ibretle durulması gereken önemdedir:

Birinci olarak, bu hareketle, Kürt halkına karşı yürütülen saldırılar yepyeni bir boyuta ulaştırılmıştır. Böylece, özellikle sıkıyönetim dönemlerinde yaygınlık ve ağırlığı artan, 12 Eylül faşist darbesinden bu yana Cunta yönetimi altında doruğa ulaştırılan, ama şimdiye kadar daima Türkiye'nin sınırları içinde yürütülmüş —veya o izlenimin zedelmemesi için elden gelen yapılmış olan— saldırılar yetmiyormuşçasına, artık komşu devletlerin sınırları içinde yaşayan Kürt halkı da Türk ordusunun hedefi ve saldırı alanı durumuna getirilmiştir. Yapılan hareketin Irak hükümetiyle yapılmış bir anlaşmaya dayalı olduğunun ileri sürülmesi, olayın vahametini azaltmaz, tersine, bu örneğin sık sık yinelenmesi ve aynı bahane ile çok daha ileri ölçülere vardırılması tehlikeli olasılığını ortaya koyar.

Komşu olan üç devletten Irak'la İran'ın birbiriyle savaşmasına karşın Türkiye her ikisinin de "dostu" olarak ilişkilerini sürdürmüş, onlardan büyük ekonomik kazançlar sağlamıştır. Bu üç devletin ilişkilerinde ortaya çıkan görünürdeki çelişik durumlar-

dan çok daha önemli olan her üçünün de, bölgedeki Kürt ulusal hareketlerine ve daha geniş olarak Kürt halkına karşı düşüncesi, tavır ve davranışlarının birlik ve bütünlük içinde oluşudur. Bu birlik, kağıda dökülmüş, yazılı bir metin durumuna getirilmiş olmasa da, Irak'la yapılmış olduğu ileri sürülen anlaşmadan çok daha geniş kapsamlıdır.

Bu ise, bölgede Kürt halkına karşı hiçbir ölçü ve sınır tanımaksızın yeni kıyım girişimlerinin uygulanmaya konulması olasılığını arttırmakta, tehlikeyi daha da büyütmektedir.

İkinci olarak, saldırının yöneldiği bölge, dünya jandarmalığı peşindeki Amerika ve yakın bağlaşıkları eliyle dünyanın ensıcak noktalarından biri haline getirilmiş Orta Doğu'nun giriş kapısı durumundadır. Bu bölgenin Türkiye sınırları içindeki Türkiye Kürdistanı'nda yeni hava üsleri hazırlanmakta, buralara modern uçak pistleri yapılmakta, en öldürücü silahlar yerleştirilmektedir. Türk ordusunun ağırlığı buraya kaydırılmaktadır. Amerikan çevik kuvvetleri bu bölgeye yerleştirilmektedir.

İşte Türk ordusu, sınır taşlarını aşarak, bir başka devletin sınırları içindeki bu bölgeye girmiş, buradaki yurtsever güçlere saldırmıştır. Saldırının başlatıldığı aynı zaman dilimi içinde Amerikan Genel Kurmay başkanının Türkiye'de bulunması ve Türkiye Kürdistanı'nda bugüne dek eşi görülmemiş ölçüde büyük NATO manevralarının düzenlenmiş olması saldırının ne denli planlı ve kapsamlı olduğunun açık belirtisidir. Dahası bu sözümüne "Sovyetler Birliği'nin Körfez'e inmesi yollarının tıkanması" iddiası ile Türk ordusunun aynı bölgede ve Türkiye sınırları dışında görevlendirilmesi planlarının uygulanmaya sokulduğunu göstermektedir.

Bu olay, aynı zamanda cunta yönetiminin altında ülkemizin ve halklarımızın ne gibi maceralara sürüklenebileceğinin bir işareti, bir ilk adım olarak da ağırlık taşıyacaktır. Sınır dışında güvenliği koruma bahanesinin adım adım nereye kadar götürülebileceği İsrail örneği ile ortadadır.

Bunun dışında aynı maceracı tutumun bölge ve dünya başı için yarattığı tehlike de ortadadır.

Nihayet bu olay, devlet terörünün bütün ağırlığına ve resmî açıklamaların zoraki iyimserliğine karşın, halkımızdaki cuntaya karşı direnme azminin zayıflatılmadığını göstermektedir. Olay bu yönüyle da cuntanın zayıflığının bir göstergesidir. Sınırları aşan gövde gösterilerine gerek duyulması, bir bakıma, bu zayıflığın ve zaafaların somutlanması olmaktadır.

Saldırı, hangi açıdan ele alırsa alınsın, ağırdır, ciddidir. Bundan dolayı da, olabildiği ölçüde, halklarımızdan gizlenmeye, saklanmaya, üstü örtülmeye çalışılmıştır. Bu olaya gereken ciddiyetle eğilmek, olayı tüm boyutlarıyla sergileyip karşı çıkarak, hepimiz için herşeyden önce bir insanlık ve yurttaşlık görevidir.

Yalancının mumu : Demokrasiye geçiş masalı bitti

Cunta örtüsünü çabuk attı. Herşey başlangıçta gayet güzel ayarlanmışa benziyordu. Eski partilerin hepsi kapatılmış, şayet yöneticileri başka çeşitli suçlarla avlanamamışlarsa, belli bir süre için siyaset yasağı konularak siyaset sahnesinden uzaklaştırılmışlardı. Meydan cunta ve hempaları için tamamen boşaltılmış olacak, demokrasinin göstermeliği olarak cuntanın, bir yabancı gazetenin deyimi ile, truva atı niteliğindeki partisine ciddi bir rakip olamayacak, diğer bir iki partinin de ortaklıkta görünmesi yetecekti.

Fakat hesap çabuk bozuldu. Daha siyasi parti kurma çalışmaları için asgari bir olanak tanımır tanınmaz, olayların hiç te cuntanın gönlünde yatan aslan gibi gelişme göstermediği ortaya çıktı. Gerçi cuntanın partisi, emekli Orgeneral Turgut Sunalp'ın başkanlığında ilk kurulan parti oldu ve eski AP'lilerden bir bölüğü ile tekelilerin mutemet adamlarından bazılarını ve cunta meclisinin bazı üyelerini arasına alarak yeni deyimle tavan'ını oluşturdu, MHP'nin M'sini de başına oturttu. Ancak iş yapının asıl kurulaacağı arsaya ve onun üzerinde temel atıp yapıyı çatmaya gelince tahmin edilmeyen bir mukavemetle karşılaşıldı. Eski CHP tabanı bir yana AP tabanı da kesin karşı çıkıyor veya hiç değilse beklemeyi tercih ediyordu. Eski AP yöneticilerinin başlarında Demirel olmak üzere boş durmadıkları ve "tapulu arazilerinde gecekondulara müsaade etmeyecekleri" görülüyordu. Ecevit'in ise açıkça bu dönemde, bırakınız sosyal demokrat, demokrat eğilimli bir parti kurmanın bile gerçekte mümkün olmadığı, bunun cuntanın dolaylı aklanmasından başka bir anlam taşımayacağı görüşünde olduğu yayılıyordu.

Hiç kuşkusuz, sol güçler daha başından cuntanın demokratik nitelikte hiç bir girişime olanak tanımamak için elden gelen her çabayı göstereceğini biliyorlardı, söylemişlerdi. Ne ki, sorun bu doğru saptamayı yapmakla çözülememektedir. Yapılması gereken, cuntanın bu niyetlerine karşın tüm olanakları, geride kalan en küçük demokratik hakkı sonuna kadar kullanmaktır. Cuntanın hesap ve niyetlerini, ona karşı kitleleri örgütleyerek, politik aktiviteilerini artırarak bozmak olasıdır. Doğru saptama yapmasına karşın, Ecevit'in bir kez daha yanılıya düşmesi, savaşım yürütülmeden, cuntanın alacağı edilemeyeceği gerçeğini hala açıkça görememiş olmasındandır. Cuntaya karşı savaşımda düşülen yanılığın bu temel kaynaktan beslenmektedir.

Sonuçta, CHP tabanı kesiminde İnönü soyadına karşın beklemeye ve izleme taraftarları görüşlerini değiştirmekten AP

tabanını sürüklemeye istidadını gösteren bir parti cuntanın partisinin hemen arkasından ortaya çıktı. Cuntanın doğrudan partisinin başında bir emekli general mi vardı, buna da hemen bir tane bulunmuş, aynı sınıftan bir emekli orgeneral olan A. Fethi Esener partinin başına oturtulmuştu. Arkasından yüzlerce eski AP'li parlamenter kaydı yaptırdı, 20 gün içinde bütün Türkiye'de örgütlerini tamamlayacaklarını söylediler. Üstüne üstlük bir de amblemlelerini el olarak alınca 5 kişilik cuntanın tüm sigortaları attı. Bakınız, cunta şefi Evren, bardağı taşıran damlayı hemşehrilerine(!) nasıl anlatıyor:

"...Biliyorsunuz, amblem olarak arıyı seçtiler. Arı eski parti başkanının mezun olduğu üniversitenin amblemiymi, bunu belirtmek içindi. Bitmedi. Başka bir parti arıyı aldığı için el yaptılar. Elin manası nedir size izah edeyim. (Altını biz çizdik) "Vatandaş seçime gittiği zaman mühür alacak evet diye basacak mı? O mühür demirdendir demir. Demirden yapılmış, bu demiri ele bas, Demirel olsun. Onun için el işaretini aldılar. Acaba bizi bu kadar saf mı zannediyorlar. Bunları anlamıyacak kadar saf mı zannediyorlar."

Haşa, o ne kelime ? Saf olmadığınız hemen alınan kararla zaten açığa çıkmış durumdadır.

Evet, BTP kapatılmış, birçok kişi sürgüne gönderilmiş, yetmeyen yasadıkapsamı daha da genişletilmiş, gerekirse seçimin geciktirilebileceği açıklanmış, cuntanın demirelli yumruğu ile hanya ile konyanın nerde olduklarını hala anlamak istemeyenlere bir kez daha gösterilmiştir.

Ardından SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü ile 20 kurucu üye veto edilmiştir. Böylece sosyal demokrasiyi toparlamaya aday olduğu görünen SODEP daha doğmadan öldürücü darbe alıyor, felç edilmek isteniyordu.

Ancak, SODEP'in veto edilmeyen diğer kurucu üyelerinin Parti'yi yaşatmaya devam kararı almaları, cuntayı yeniden telaşlandırmışa benziyor.

Bu olay cuntanın giderek nasıl derinleşecek bir çıkmazın içinde olduğunu açık göstergesi olmuştur. Gerçekten, asgari bir açılım, hiç de umdukları sonucu vermemiş, cuntanın doğrudan ve kesin kontrolü altında, ama bir yandan da demokrasi oyununun asgari kandırıcılığını sağlayacak dekoratif yapıların yerine bambaşka binaların ortaya çıkabileceğini ve kısa sürede

kontrolün tümüyle elden çıkacağını göstermiştir. Diğer yandan, bunu önlemek için alınan her tedbir ise, cuntanın demokrasi oyununu tümünden rafa kaldırmasına ve giderek yalnızlığının, tüm halk kesimlerini karşısına almış olduğunun daha açıkça ortaya çıkmasına yarayacaktır. O kadar.

Cunta çıkmazdadır, ve bu çıkmaz gün günden derinleşmeye devam edecektir.

GERİYE DÖNÜŞÜ TEŞVİK Mİ?

(baştarafı 12. sayfada)

eşi ve 18 yaşından küçük tüm çocukları ile birlikte geri dönmesi gerekli. Ayrıca, işi kaldığı andan itibaren bir ay içinde kesin dönüş kararı verip pirimler için başvurmadığı takdirde, her geçen ay için çocuk başına verilecek pirim miktarı azalıyor.

Öngörülen uygulamanın özeti bu. Bir örnek vermek gerekirse 10 yıldır burada çalışan 18 yaşından ufak 3 çocuk sahibi bir emekçi tahminen 25 bin DM "geriye dönüşü teşvik yardımı" alabilecek (10 bin DM pirim artı 4500 DM çocuklar için artı 10 bin DM emeklilik işçi kesintisi).

Bakan Blüm önlemleri açıklarken bu uygulamalardan yaklaşık 30 bin yabancı (Türkiyeli) işçinin yararlanabileceğinin hesaplanmış olduğunu bildirdi. Bu sayıdan da alınan kararların "ciddiyeti" ortaya çıkıyor. Pirimlerden yararlanabilecek işçi sayısını göz önüne aldığımızda bunların aile fertleri ile birlikte en fazla 150 bin ile 200 bin kişinin Federal Almanya'yı terk etmesi söz konusu. Halbuki toplam yabancı sayısı 4,5 milyon civarında ve bunların yaklaşık 1,6 milyonu sayısı öncelikle azaletilmelidir denilen Türkiyeliler. Söz konusu 10 bin DM pirim ise bir yıllık işsizlik parası tutarından daha az, çocuk başına öngörülen miktar ise hemen hemen yıllık çocuk parasına denk düşüyor. Emeklilik pirimi iadesinde ise sadece beklemeye süresi kaldırılmış oluyor. Tüm bunlardan çıkararak, bu geri dönüş yardımından yararlanmak isteyenlerin sayısının öngörülen sayının bile altında kalacağını söylemek kehanet olmasa gerek.

Tüm bu dediklerimizi bu kararları alanlar da biliyor olmalı, öyle ise bu işin altında ne yatıyor ? Tahminimiz daha çok psikolojik baskı faktörü düşünülmüştür, şöyle ki; Yabancı düşmanlığının resmi program haline dönüştüğü bir ortamda göçmen işçiler üstündeki baskılar arttırılmakta, büyük kesimlerin pirim alabilme koşullarını yerine getirmese bile, yılarak pirim almadan da dönmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Alınan kararlar yabancı düşmanlığının körüklemeye de yöneliktir. Geniş Federal Alman kamuoyu yukarıda belirttiğimiz ayrıntıları bilmediği için "para veriyoruz, gene de gitmiyorlar" prapandasına kapılacaktır. Bir amaç da kuşkusuz budur.

Başta Türkiyeliler olmak üzere tüm göçmen işçi örgütlerinin bir araya gelerek karşı önlemleri almaları zamanı gelip geçmektedir.

„SÜRGÜN“ yetkisi

Sıkıyönetim Komutanlarının bu sorgu yetkileri ise ilk olarak eski Büyük Türkiye Partisi'nin ilk iki kurucusu, Süleyman Demirel ve 13 eski Parlamenter hakkında kullanıldı. BTP'nin kapatılması ve bu sürgün olayı ile bir yandan "12 Eylül felsefesine sonuna kadar bağlı" olmanın yetmediği, iktidar partisinin doğrudan faşist cunta tarafından tezgahlanabileceği ortaya çıktı. İstenilen bestenin "tek sesli" olacağı tekrar hatırlatıldı. Diğer yandan, Deniz Baykal gibi kimi eski CHP parlamenterler de sürgüne tabi tutularak "sosyal demokrat" kadrolar da uyarılmış, "merkez sol" bir partinin de aynı şekilde cunta güdümüyle kurulabileceği gösterilmiş oldu.

Fakat sıkıyönetim komutanlıklarına tanınan bu keyfi "sürgün" yetkisinin sadece bu

amaç için çıkartılmadığı açık.

Son zamanlarda faşist cuntanın kendini aklamak için kullandığı diğer bir demagoji, bir aldatmaca da "başımıza gelenler hep eski politikacılar yüzünden geldi" uytmacasıdır. Her ne kadar bu ilk "sürgün" bu demagoji için kullanılmaktaysa da şu bilinmektedir ki; İşçi sınıfından, Türk ve Kürt halkının yurtsever, demokrat evlatlarından duyulan sürekli korkunun ürünüdür bu yetki. Barış ve demokrasi güçlerinin, işçi sınıfı militanlarının sürekli baskı altına alınması, korkutulması, yıldırılabilmesi amacıyla kullanılacak olan bir diğer araçtır. Bunun da "demokrasiye geçiş için" bir adım olduğunu söyleyenlere ise kargalar bile acı acı güler.

"Sıkı yönetim komutanlarının yetkilerinin artırılması" amacıyla 1402 sayılı Si-

3030 imza ile idamların durdurulması istendi

"Demokrasiye geçiyoruz" yalanı sürdürülürken yurtsever, demokrat kişilere, Kürt halkına ve politik tutuklulara uygulanan amansız baskı sürdürülüyor.

Geçtiğimiz ay 35 PKK üyesi hakkında idam cezası verildi. Özellikle Kürt yurtsever, demokratlarının cezaevlerinde en ağır koşullarda buldukları artık dünyaca biliniyor. Maddi ve manevi işkencelerin sistemli olarak ve sürekli yapıldığı her gün kanıtlarıyla, örnekleriyle görülüyor, yaşanıyor. Bu uygulamada Diyarbakır askeri cezaevinin "namını" dünyaya nasıl yaydığını artık duymayan kalmadı. Cezaevinde girilen toplu katliamlar, işkence sonucu meydana gelen ölümler, dipçiklerle sürdürülen "türklük" dersleri burada günlük olay haline gelmiştir.

Diyarbakır askeri mahkemesi tarafından sonuçlandırılan PKK Ana Davasında verilen

son 35 idam kararı da bu uygulamaların vardığı yeni boyuttur. Cezaevinde "yoketme" olayının, kırımın idam sehvalarında sürdürülmesidir.

İdam Cezalarına Karşı 3030 İmza

Şimdiye değin verilen 126 idam kararından 23'ü infaz edildi. Yapılan hesaplara göre daha 3 bin dolayında insan idam cezası talebiyle yargılanmaktadır. "Kitle halinde idam" kararlarının istenmesi (DİSK ve Dev-Yol davalarındaki gibi) ve infazların artması yurt içinde de tepkilerin yükselmesine neden oluyor. Son aylarda bilim adamı, sanatçı ve gazeteciler arasında idam cezalarının kaldırılması ve infazların durdurulması istemiyle 3030 imzanın toplanması ve Cunta şefi Evren'in yanısıra Danışma Meclisi başkanlığına verilmesi bu konuda önemli bir girişimdir.

kıyönetim Yasası'nda öngörülen değişiklik 31 Mayıs da Danışma Meclisi'nde kabul edildi. Hemen ardından da Cunta tarafından onaylandı.

Yeni yasaya göre sıkıyönetim komutanları, "sıkıyönetim bölgesi içinde belirli bir ikametgahı bulunmayan veya şüpheli görülen, yahut genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyetlerde buldukları anlaşılan kişilerin 5 yıl süreyle yerlerini değiştirecek". Bu uygulama için ise tek başına Sıkıyönetim Komutanlıklarının "fetva"sı ve içişleri bakanlığının onayı yetiyor. "Şüpheli" olduğu öne sürülen kişi herhangi bir mahkeme

işlemi ve itirazda bulunma olanağı olmadan 5 yıl süreyle sürgüne gönderilebilecek. Bu süre içinde ancak İçişleri Bakanlığı izin verirse "sürgün" sona erebilecek.

"Demokrasiye geçiş" türkülerini burjuva basını ve "12 Eylül felsefesinin" sadık kapıkulları tarafından çok sesli olarak bestelenmeye çalışılırken, natocu—tekelci cunta da faşizmin "sivil giysilerle" sürdürülmesinin diğer adımlarını atmaya devam ediyor, bu türkülerin söz yazarlığını sürdürüyor. Şimdiye kadar çıkartılan kanun ve kararnmelerle birlikte, "Sıkıyönetim Komutanlarının Yetkilerinin Arttırılması" da bunun çarpıcı bir parçası.

Çivi

7 Mart 1983 günü, Ereğli İşletmeleri Armutçuk üretim bölgesi Kandilli ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu 106 maden işçisi yaşamını yitirmişti.

Ortaya şu önemli soru çıkıyor: Suçlu kimdir? Yanıtını, bu olay üzerine kurulan bilirkişi heyeti raporundan çıkararak verelim; işletmenin yüzde yüz kusurlu olduğu belirtiliyor. Bu raporu esas alan Ereğli Sulh Ceza Mahkemesi de kömür işletmelerini suçlu buldu!...

Öteden beri hep söylenir, "Adaletin kestiği parmak acı maz" diye. Bunun, yığınları yanıltmaya yönelik nasıl bir burjuva yalanı olduğu bir daha görülmüyor mu? Yüz küsur insanı diri diri toprağa göm, yığınların adalet duygusunun üzerinde oyun oynayarak göstermelik mahkemelerle "suçluyuz, cezamız budur" de ve kurtul. Hayır, biz böyle adaleti tanımıyoruz. Gerçek adalet ölen işçilerin çocuklarının hesap soracağı zaman görülecek ve "adaletin kestiği parmak acımaz" sözünü onlar söyleyecek.

Zorunlu tüketim maddeleri yine zam gördü. İlaç fiyatları yüzde 33, ekmeç yüzde 25, kömür yüzde 18, elektrik yüzde 28, kağıt yüzde 7 oranında arttı. Zam halkımızın yakasını bırakmıyor. Nereye gidiyor bu kadar paralar, denemek? Nereye gidecek, silahlanmaya ve tekellerin cebine.. Örneğin, 1983 yılı bütçesinden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına 75 milyar lira ayrılırken, Milli Savunma Bakanlığına tam 444 milyar lira ayrıldı! Öte yandan 47 büyük şirketin 1982 yılında toplam net karı 48 milyar 402 milyon lira tutarında olduğu açıklandı.

Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu, IMF Başkanı Larosier'e bir mektup göndererek, Türk hükümetinin şimdiye kadar uyguladığı ekonomik politikaları sürdürüleceğini bildirmiş. İlahi Kafaoğlu, IMF'nin gözünde iyi bir bakan oluşunu kanıtlamak için böyle mi yapmak gerekiyordu? Halbuki cunta yönetiminde bakan olmak, dünya emperyalist güçlerinin güvenini kazanmaya yeter de artar bile. Hollanda'lı tanınmış politikacı ve aynı zamanda Türkiye ve Orta Doğu uzmanı olan Van Der Meulen, 12 Eylül darbesinden bir hafta sonra radyoda yaptığı konuşmada, "Türkiye NATO içerisinde güçlü ve önemli bir müttefiklidir. İhtilal sabahı NATO ülkeleri derin bir oh çekmişler ve Türkiye kurtuldu demişlerdir."

Konya NATO'nun casusluk üssü oluyor

NATO Savunma Bakanları İlkbahar Dönemi Toplantısı'nda Konya'nın Casusluk Üssü olması kararlaştırıldı.

Erzurum'da NATO Çevik Kuvvetleri'nin "Macera Ekspres 83" tatbikatı devam ederken ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Irak Kürdistanı'nda Saddam Hüseyin muhalifi demokrat yurtsever güçlere saldırısı sürerken NATO Savunma Bakanları, İlkbahar Dönemi toplantısı için Brüksel'de bir araya geldiler.

31 Mayıs'da yapılan toplantıya Savunma Bakanı Haluk Bayülken "Ortak Elektronik Savaş Eğitim Merkezi"nin Konya'da kurulması önerisiyle katıldı. Diğer NATO üyesi Avrupa ülkeleri de Cunta'nın bu istemini kabul ettiler. Hemen, Haziran ayında bir NATO heyetinin Konya'da çalışmalarına başlayacağı açıklandı. Haluk Bayülken'de

daha hızlı davranıp, zaten Konya havaalanında bu iş için yeniden onarıma başlanmış olduğunu, 1983 Ekim ayına kadar da havaalanında, ABD Awacs-Casusluk uçaklarının üstlenebileceği şekilde düzenlemelerin tamamlanmış olacağını belirtti.

Cunta şefi Evren'in de bunu "haysiyetli ve onurlu bir dış politika" olarak gördüğünü biliyoruz. O cunta ki, kendi kaderini ABD uşaklığına bağlamıştır. O cunta ki, bölge halklarına ve komşu ülkelere karşı ABD-NATO jandarmalığı yapmaya başladı, hergün sonu ülke için yıkım olan maceralara doğru büyük adımlar atıyor. Elbette ülkeyi emperyalist güçlere peşkeş çekerken bunun "vatan ve millet" çıkarına olduğu yalanını daha sert ve yüksek sesle haykıracaktır.

Ama tarih macera peşinde

koşan iktidarların kendileriyle beraber insanlığı en acı felaketlere sürüklediğinin sayısız örnekleriyle doludur. Hele bunlar 1. Dünya savaşındaki Osmanlı paşaları gibi emperyalizmin dünya çapında maceralarının sadece birer "figüranları", uşakları iseler... Bir farkla ki, günümüzde bu

oyunları bozabilecek kadar güçlü, barışın güvencesi bir sosyalist dünya var. Savaşa karşı ayağa kalkmış milyonlar var. Barış, bağımsızlık ve gerçek demokrasi özleminde olan Türk ve Kürt halkları var vatan hainlerinden hesap soracağı günler için yanıp tutuşan.

NATO savaş makinası (Danimarka)

Macera 83 Ekspresinde kimler var?

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Irak Kürdistanı'na girerek bölgedeki Yurtsever Demokratik Cephe güçlerine saldırdığı Mayıs'ın son haftasında, Türkiye gazetelerinde son derece "olağan bir haber" gibi geçiştirilen önemli bir gelişme haber yer aldı.

Türk Silahlı Kuvvetleri söz konusu saldırıyı gerçekleştirdiği tarihte, Erzurum'da NATO'nun "Macera, Ekspres 83" tatbikatı başlatılmıştı. ABD: F.Almanya, İngiltere, Belçika ve İtalya Silahlı Kuvvetlerinin üst düzeyde generallerinin yanısıra ABD Genel Kurmay Başkanı Orgeneral John W. Vessey Jr. 'ın harita

üzerinde "Macera 83" manevrasını yönetmekte oldukları açıklanmıştı. Ayrıca, 3500 kişilik NATO Çevik Kuvveti'nin de zaten Haziran başında bölgeye gelerek 1 ay sürecek olan manevraya katılacağı önceden bildirilmişti.

Irak Kürdistanı'na yönelik saldırı ile söz konusu "Macera 83" tatbikatının bir rastlantı olduğunu öne sürmek elbette inandırıcı olmaz. Kaldı ki, bölgenin ilerici-yurtsever güçlerine karşı faşist Evren Cuntası'nın Reagan'ın tüm dünyada sürdürdüğü "Macera 83" politikası içinde açık işlevler üstlendiği iyice açığa çıkmıştır. ABD Genel

Kurmay Başkanı ve diğer NATO Generallerinin bu "Operasyonu" bizzat izledikleri, "istenmeyen olası gelişmeler" için Çevik Kuvvetler'in hazır bulundurulduğu yolunda bir yorumun gözden irak tutulmaması gerekir.

Ayrıca, bu tatbikatla birlikte "Çevik Kuvvetler" in Türkiye Kürdistanı'nda üstlendirilmesinin de ilk adımı atılmış, "sessiz sedasız varlığı meşrulaştırılmıştır". Bu kuvvetlerin bölge halkına ve ilerici-yurtsever güçlerine karşı kullanılacağı, ABD'nin bölgede Sovyetler Birliği ile "karşı karşıya gelme" politikasının bir parçası olduğu biliniyor.

Nitekim 31 Mayıs'da Brüksel'de yapılan NATO-Avrupa ülkeleri Savunma Bakanları İlkbahar Dönem toplantısının da. ABD ile ikili olarak anlaşarak Çevik Kuvvetlerin NATO sınırları dışında kullanılacağı anlamında bir karar çıkarıldı. Böylece, Türkiye ve ABD gerekli gördüğü anda Çevik Kuvvetler Orta Doğu'da kullanılabilir, bu amaçla Çevik Kuvvetler Türkiye'de üslenebilecekler.

Kısacası, Reagan'ın "Macera Ekspresi"nde yolculuk eden faşist Evren Cuntası'nın, Saddam Hüseyin gibi bölgenin gerici iktidarların işbirlikçi, saldırgan yüzleri iyice açığa çıkıyor. Orta Doğu'da ikinci bir İsrail olmaya soyunan Cuntanın kimliği bölge halklarınınca yakından görülüyor.

Yeni Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi-Grev ve Lokavt Kanunu: Cunta'nın işçi ve emekçilere saldırısı „yasalaştı“

12 Eylül darbesi ile işçi sınıfı ve emekçilerin yıllardır elde ettiği haklar silah zoruyla gasbedilmişti. "Terörü önlemek" adına, kapitalistlerin yıllardır şiddetle özlediği "ücretlerin dondurulması gerçekleştirilmiş ve hatta geriletmiştir. Bu da elbette, sendikal-ekonomik hakların yok edilmesi sayesinde gerçekleştirilmiştir.

Şimdi ise, Anayasa ile beraber bu uygulamalar "resmileştirilmekte" ve çıkarılan kanunlarla işçi sınıfı ve tüm çalışanlara saldırı sürdürülmektedir.

YASALDIRILAR "YASALAŞTI"

Son olarak sendikalar kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi-Grev ve Lokavt Kanunu yürürlüğe girdi. Bunlarla kısıtlanan ve yokedilen hakları anlatmak için kalın bir kitapçık çıkarmak gerekir. Kısaca temel noktalara değinmek gerekirse;

Sendika kurucusu olabilmek için yeni yasa fiilen 1 yıl o işkolunda çalışıyor olma koşulunu getiriyor. Eski yasaya göre "o işkolunda fiilen çalışır olma" yeterli olmaktadır. Ayrıca, yeni yasaya göre sendika kurucularının, TCK'ndaki siyasal suçlardan ve TİSGvLK'ndaki (Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu) suçlardan hüküm giymemiş olmaları gerekiyor. TİSGvLK'ndaki suçların bir kısmı ise şunlar:

- Toplu İş Sözleşmesine yasak hükümü koymak,
- Kanun dışı grev kararı vermek, teşvik etmek, zorlamak ve propagandasını yapmak ya da uygulamak,
- Grevi kanunda yazılı şart ve usuller dışında uygulamak,
- Siyasi amaçlı grev, genel grev, dayanışma grevi, işyeri işgali, işi yavaşlatma, verimi düşürme ve üretimi aksatacak nitelikte her türlü direniş yapmak,
- Yasama, yürütme ve yargı organlarının kararlarını etkilemek amacıyla grev kararı almak, teşvik etmek, zorlamak veya propagandasını yapmak,
- Devletin şahsiyetine karşı grev yapmak,
- Grev erteleme kararlarına uymamak,
- Grev halinde işyerinden ayrılmamak, işyeri önünde ve civarında topluluk oluşturmak

GREV HAKKI YOKEDİLİYOR

Sendikal harekete yönelik baskılar ancak bu denli açık "resmileştirile-

bilir". Nitekim getirilen hükümlerle Grev yapmak, göstermelik bir hale getirilmiş, "etkin bir araç" olma işlevini tümüyle yitirmiştir. O da tabii grev yapılabilirse... veya hükümet ertelemezse... ya da Cunta yasaklamazsa...

Hükümlere göre grev, ancak toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkarsa yapılabilecek. Yani Toplu İş Sözleşmesi bir kere imzalandıktan sonra hiç bir şekilde mümkün değildir. İşverenin sözleşme hükümlerine uymaması nedeniyle yapılacak olan "hak grevi" yasaklanmıştır. Açık söylemek gerekirse, sözleşmeden sonrası "işverenin insafına" kalıyor.

Grev sırasında işçilerin işyerinden ayrılıp evlerinde oturmaları hüküm haline getirilirken, göstermelik olarak girişte en çok iki işçinin grev gözcüsü olarak durabileceği, kelimenin tam anlamıyla "etrafı seyretmekten" başka bir iş yapmayacakları anlamında hükümlerle işlevleri yok ediliyor. Ayrıca, grev kırıcılığı desteklenmekte; işçilerin işyerine girişi çıkışı ve çalışmalarının engellenmesi; bir tane "bu işyerinde grev vardır" yazısı dışında afiş ve pankartın asılması, yazıların yazılması yasaklanmaktadır.

Greve katılmayıp çalışan işçilerin ürettikleri malların ve stokların işverence dışarı çıkartılması, satılması, işyerine araç ve gereçlerin, hammaddele- rin sokulması engellenemeyecektir.

İNSANLIK SUÇU LOKAVT "YASALLAŞTI"

İşçileri açlığa, yoksulluğa mahkum etmek olan, kapitalistlere en büyük baskı silahı vermiş olan Lokavt bir hak olarak tanınmıştır. Dolaylı maddelerle işverenlerin dayanışma lokavtı olanaklı kılınmıştır.

Sendikaların Toplu İş Sözleşmesi yapabilmesi için ise en ağır koşullar

getiriliyor. Birincisi, sendika örgütlü olduğu işkolundaki işçilerin en az %10'nu üye yapmış olması gerekiyor. İkincisi, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerlerinin her birinde çalışan işçilerin yarısından fazlası üye olacak. Bu konuda çıkabilecek itilaflar ise Mahkeme ve Çalışma Bakanlığı tarafından çözülecek, yani "referandum" hiç bir şekilde söz konusu olmayacaktır.

SENDİKA ÜYESİ OLMAMAK ÖDÜLLENDİRİLİYOR

Sendikaların gelirlerini de kısıtlayan Sendikalar Yasası, "grev fonu", "dayanışma fonu" gibi fonlar kurulmasını yasaklıyor. Sendika üyesi olmayanların dayanışma aidatı düşük tutulmakta ve sendikanın onayı aranmaksızın sözleşmelerden yararlanma hakkı tanınmaktadır. Böylece sendika üyesi olmama teşvik edilmektedir.

Sendikaların "siyasi amaç gütmeleri, siyasi faaliyette bulunmaları, siyasi partilerle ilişki kurmaları veya işbirliği yapmaları ya da müşterek davranmaları, siyasi partilerden destek almaları veya onlara destek olmaları" yasaktır.

Tüm çabalar işçi sınıfının, çalışan insanların örgütlülüğünü kırmak, kapitalistlere veya politik iktidarlarına karşı herhangi bir tavır almalarını engellemek, Türk-İş tipi sarı-uzlaşmacı ve Amerikan tipi sendikacılığın "tekel" kurmasını ve güçlenmesini, onun içinde de her türlü gerçek sendikacılık girişimlerini boğmaktadır. Evren cuntasının "çalışma barışı" yalanları böylesine işçi ve emekçi düşmanı bir azgın sömürü ve baskı politikasını gizlemeye yetmez. Hele bu politikayı "yasa" haline getirmek sınıf sendikacılığı geleneğini yok etmeye hiç yetmez. Çünkü işçi sınıfı gücünü o "yasa" lardan almıyor.

ŞANLI 15-16 HAZİRAN YOLUMUZU AYDINLATIYOR !

Tam 13 yıl önce, 1970 yılında, DİSK'i yokede bilmek ve sendikal hareketle sosyalist hareketin bağlarını koparmak için Sendikalar Yasası değiştirilmek istenmişti. Bu girişime işçi sınıfımız şanlı 15-16 Haziran direnişiyile cevap verdi. Yüzbinler demokratik hak ve özgürlüklere el uzatılmasına izin vermeyeceklerini gözler önüne serdiler. Parlamentoda acele ile geçirilmiş olan yasa değişikliği, Türkiye İşçi Partisi'nin yaptığı başvuru sonucu Anayasa Mahkemesince iptal edildi.

Günümüzde Türkiye işçi sınıfı faşizmin ağır baskısı ve tekellerin yoğun sömürsisi altında yaşıyor. Uzun mücadele yılları ile kazanılmış ekonomik-demokratik haklar silah zoruyla yok edildi. Tekellerin "huzur içinde" sömürsünü sürdürebilmeleri için faşizm "yasa"larla kurumlaştırılıyor.

13 yıl önce olduğu gibi, bugün de işçi sınıfımızın kendi sınıf gücünden başka güvencesi yoktur. Bu bilinçle her 15-16 Haziran, her koşulda yurt içinde ve dışında onur ve coşkuyla kutlanıyor.

Şanlı 15-16 Haziran direnişiyile yolumuzu aydınlatıyor !

Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaş Karşı

Yaşasın barış güçlerinin birliği !

Barış ve yaşamı korumak, nükleer savaşı önlemek için Prag'da toplanan Dünya Kongresi, bütün aşamaları ve sonuçlarıyla birlikte çok iyi değerlendirilmesi gereken bir dönüm noktasıdır. ABD emperyalizminin ve işbirlikçisi gerici, faşist rejimlerin maceracı ve saldırgan politikasına daha etkin karşı koymak için, tüm kıtalardan barış, bağımsızlık ve demokrasi güçlerinin en geniş yelpazede bir araya gelmeleri önemli bir aşamanın göstergesidir. Barış ve yaşamı korumak, nükleer savaşı önlemek için dünya barış ve demokrasi güçleri birlikte mücadele için kararlılıklarını göstermişlerdir.

Bu kongre ile birlikte, dünyanın en geniş barış, bağımsızlık ve demokrasi hareketleri, diğer konulardaki tüm farklılık ve ayrılıklarına rağmen ortak savaşım hedeflerini bulmak, geliştirmek için son derece önemli bir zamanda bir araya gelmişlerdir. Nitekim, nükleer bir savaş tehlikesinin iyice arttığı günümüzde barış hareketlerinin emperyalist saldırganlara karşı güçlerini birleştirmeleri gereği herkes tarafından sürekli vurgulanan bir olgu olmuştur.

Ayrıca, bu hareketlerin karşılıklı deneylerini ve görüşlerini birbirlerine aktarmaları son derece yararlı olmuştur. Kongre'nin dünya halklarına çağrısının yanı sıra, Görüşmeler ve İlgili Grupları toplantıları sonucunda yayınlanan 20'yi aşkın rapor, böylesi verimli çalışmalarla, dostça yürütülen açık tartışmalarla saptanan ortak görüş ve mücadele hedeflerinin belgeleri olarak değerlendirilmelidirler.

Bu raporlarda, Avrupa'ya yeni Amerikan nükleer füzelere yerleştirilmesi ile son derece tehlikeli bir döneme girileceği vurgulanmış ve bunun engellenmesi için güçlerin seferber edilmesi konusunda tam bir görüş birliği sağlanmıştır.

Diğer yandan, Orta Doğu'da emperyalist kışkırtma ve saldırıların dünya başına yönelik en büyük tehlikelerden bir diğeri olduğu saptanarak, bölgedeki ABD ve NATO planlarına karşı, onların desteklediği gerici, faşist rejimlere karşı tüm ilerici güçlerin birliğinin önemi vurgulanmıştır.

Kuşkusuz, İsrail'in yanı sıra Türkiye'nin taşıdığı tehlikeli konum da sonuç belgelerinde belirtilmiştir.

Orta Doğu, Asya, Afrika ve Latin Amerika Sorunları ve Savaş Tehlikesi konulu Görüşmenin sonuç raporunda, Orta Doğu'da ABD hegemonyasını oluşturmak için oynanan oyunlar açıklanırken, "Kimi konuşmacılar da, ABD'nin emperyalist planlarını yürütmeye Türkiye gibi diğer bölge rejimlerinin oynadıkları tehlikeli rolleri açıkladılar" denilmektedir.

Ayrıca, Parlatenter Grubu toplantısı sonuç raporu, çatışma politikalarını kınamakta, gerginliklerin giderilmesi için çaba harcanması gerektiğini vurgularken şu belirlemeyi yapmaktadır: "Parlatenterler ayrıca, emperyalist güçlerin Hint Okyanusu, Malvinen (Falkland) adaları ve Türkiye'de nükleer silahlarla donatılmış yeni üsler kurmaya başladıkları gerçeğine işaret ettiler."

Dünya Kongresi'ne farklı ideolojik ve politik görüşlerde Avrupa'daki Türk ve Kürt göçmen işçi örgütlerinin katılımı da son derece önemli yararlar sağlamıştır.

Bu örgütler, uluslararası barış mücadelesine kendi güçlerini katarlarken, diğer yandan Türkiye barış ve demokrasi güçleriyle dayanışma bayrağının daha da yükseltilmesine katkıda bulundular. Dünya barışı için uluslararası platform içinde gerçekleştirilen bu ortak eylem sonucunda örgüt temsilcileri, son derece yararlı gözlem ve deneyimler edindiklerini belirttiler.

Yaşanılan bu somut deneyimi çok iyi değerlendirmek, görülen kimi eksik ve yanlışlıkları ortaya koyup gidermenin yollarını bulmak, bu atılan adımları daha geniş güçleri kapsayarak birlikte ileriye götürmek görev olarak duruyor.

Kongre sonuçlarının yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi için birlikte çaba vermek tüm barış ve demokrasi güçlerini, bizleri bekliyor.

Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaş Karşı Dünya Kongresi, 21-26 Haziran tarihleri arasında, Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da toplanarak çalışmalarını tamamladı.

Kongre'ye 132 ülkeden, değişik felsefi ve politik konumlara sahip, farklı dinlerden 3 bini aşkın temsilci katıldı. Barış ve yaşam korumak, nükleer bir savaşı önlemek için dünyanın dört bir yanından Prag'a gelen delegeler 1843 ulusal, 108 hükümetler dışı-uluslararası, 11 hükümetler arası örgütü temsil etmekteydiler.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu ve Türkiye Barış Derneği Sekreteri Enis Coşkun'un da yanı sıra, Türkiye'den çok sayıda sendika ve demokratik kitle örgütü temsilcileri Kongre delegasyonunda yer aldılar. Ayrıca, Avrupa göçmen işçi örgütleri temsilcileri de F. Almanya'da yürüttükleri çalışmalar sonucunda oluşturdukları bir delegasyonu kongre'ye gönderdiler. Bu delegasyonda Demokrasi İçin Birlik, FİDEF, GERÇEK, KKDK, Kürt Halkevleri, Komkar, Koççak ve Birlik Yolu temsilcileri bulunmaktaydı.

Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaş Karşı Dünya Kongresi, 21 Haziran günü Prag-Kültür palas'ında yapılan muhteşem açılış töreniyle çalışmalarına başladı.

Dünya Kongresi'nin Prezidyumu, Birleşmiş Milletler, Unesco ve diğer uluslararası örgütlerin, barış, demokrasi ve ilerici hareketlerin seçkin temsilcilerinden oluşmaktaydı. Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısı Vyacheslav Ustinov, Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadınlar Birliği Genel Sekreteri Edith Ballantyne, Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra'nın yanı sıra, Türkiye'de ilk barış hareketinin örgütleyicilerinden, Dünya Barış Konseyi üyesi ve Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'da Prezidyum'da yer almaktaydı.

Uluslararası Hazırlık Komitesi ve Çekoslovak Hazırlık Komitesi adına açılış konuşması yapan Çekoslovak Sosyalist Cumhuriyeti Ulusal Cephe Merkez Komitesi Başkan Yardımcısı ve Çekoslovak Hazırlık Komitesi Başkanı Tomas Travnicek; "Tüm Çekos-

İlçileri Prag'da buluştular

Yaşam İçin,
Savaşa Karşı

PRAHA 83

lavakya halkı, bu muazzam toplantının başkent Prag'da yapılması kararını, Çekoslovakya'nın barış politikasına duyulan güvenin bir işareti, aynı zamanda Kongre'nin amaçlarına uygun koşulları sağlamak için verilmiş bir söz olarak değerlendirmektedir." dedi.

G. HUSAK: "BARIŞ İSTİYORSAN SAVAŞA HAZIRLAN" TEZİ İNSANLIK DIŞIDIR

Lidice çocuklarının delegelere ve Prezidyuma güller vererek barış ve yaşam için duydukları arzuyu dile getirmelerinden sonra, Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri, Devlet ve Ulusal Cephe Başkanı Gustav Husak bir konuşma yaparak delegeleri selamladı.

İki büyük savaş geçirilmesine karşın, en gerici emperyalist güçlerin kışkırtması ile dünyanın potansiyel bir savaş tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğunu belirterek silahlanmanın yarattığı sorunları anlatan Gustav Husak, "inanıyoruz ki, barışa giden yol silahlanma değildir. 'Eğer barış istiyorsan savaşa hazırlan' tezi temelden yanlıştır, insanlık dışıdır. Tarihin gerçeklerine aykırıdır" dedi.

Diğer bölgelerdeki tehlikeleri küçümsemediklerini ama, son NATO kararı sonucunda Amerikan füzelerinin yerleştirilmesi halinde Avrupa'da tehlikenin muazzam ölçüde artacağını, doğal olarak Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin bu tehlike karşısında etkin denge önlemlerini alacaklarını açıkladı. Barış yolunda alınacak mesafeler için hükümetlerin önemli ölçüde sorumluluklarının olduğunu hatırlatan Gustav Husak, kaçınılmaz olarak barış hareketlerinin de hızlandığını ve büyük bir sosyal güç haline geldiğini, hükümetlerin bile bu hareketleri küçümseyemeyeceklerini belirtti. Ayrıca, Çekoslovak halkının geçirdiği acı deneyleri vurgulayarak, ikinci dünya savaşında 360 bin kişinin cephe ve nazi kamplarından dönmediğini, LİDİCE'deki faşist vahşeti hatırlatarak, Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaş Karşı Dünya Konferansı'nın Prag'da toplanmasından Çekoslovak halkının duyduğu mutluluğu belirtti.

"Değişik politik, ideolojik ve dini inançların halkları olarak ülkemizin başkentinde toplandık. Hepimiz, binlerce yıldır insanın hünerli elleriyle işlenmiş ve bizim olan bu gezegenin, tüm halklara ekmek ve mutluluk sağ-

lama yeteneğindeki bir gezegenin insanlarıyız. Onu felaketin tehdidinden kurtarmak zorunludur." diyerek konuşmasını şöyle noktalandı; "Görüşmelerinizin, sadece şimdiki kuşak değil, gelecek kuşaklar için de barışın kurtarılması ve korunması umutlarının gerçekleştirilmesinde başarılı olmasını yürekten dilerim."

**R. CHANDRA:
YALNIZ DEĞİLİZ!**

Daha sonra Kongre'yi ve Çekoslovak halkını selamlayan Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, Çekoslovak Sosyalist Cumhuriyeti Başkanı Gustav Husak'ın sözlerine büyük değer verdiğini belirterek şunları söyledi: "Her vatandaşı bu Kongre'ye katkıda bulunan bir ülkedeyiz. Bize burada olma olanağı verdikleri ve bu harika karşılama için Çekoslovakya'nın erkekleri, ne kadınlarına ve çocuklarına minnettarız. Teşekkürler Çekoslovakya halkı."

Chandra'nın bu sözleri, tüm delegelerin gerçek duygularını dile getiriyordu. Bir hafta süresince Çekoslovak halkının maddi ve manevi olarak Dünya Kongre'sine yaptıkları büyük katkıyı her alanda görmek mümkündü. Teknik olanaklarıyla, örgütlenmedeki mükemmellikle, yoğun kültürel-sanatsal etkinlik ve programlarıyla, sıcaklık ve konukseverlikleriyle her an bu katkı hissedilmekteydi. Ayrıca, Kongre giderlerini karşılamak için her Çekoslovak vatandaşı 4 Kuron bağış vermişti.

"Savaş karşıtı güçlerle birlikte ve tüm ayrılıklarına karşın dünya hükümetlerinin ezici çoğunluğu bizimle. Birleşmiş Milletler, ezici çoğunluğuyla karar aldığı silahsızlanma kampanyasıyla birlikte bizimledir. Savaş karşıtı hareketimizle aynı amaçları paylaşan yüzbir ülkenin büyük bağlantısızlar hareketi bizimle. Sürekli yeni ve somut önerileriyle Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler bizimledir. Yalnız değiliz." Yoğun alkışlar arasında konuşmasını sürdüren Romesh Chandra, son olarak şunları söyledi; "Eğer küçük çocuğum bana sorarsa -İkinci savaşta 50 milyon, peki üçüncüsünde ne kadar? Ona gerçeği söylerim, çünkü onu aldatmı-

not

LİDİCE YAŞIYOR

Kuşkusuz, Prag toplantısının en unutulmaz anlarından birisi de açılış gününde yaşandı. Hazırlık Komiteleri adına ilk konuşmacı Tomas Travnicek'in hemen ardından, Kongre salonu yüzlerce çocuk tarafından, neşe ve mutluluk dolu çığlıklarla işgal edildi. Prezidyum ve salona ellerinde güllerle çocuklar dolarken, sahnenin önünde LİDİCE'li çocuklar bir sıra oluşturdular. Getirdikleri güller LİDİCE köyünün gülleriydi.

Prag'ın hemen yakınındaki, 483 nüfus ve 96 haneli LİDİCE köyü, 10 Haziran 1942'de en büyük felaketlerden birini yaşamıştı. SS şeflerinden R. Heydrich'e yapılan suikastın hemen ardından, direnişçilere yardım ettikleri gerekçesiyle Alman faşistleri, kadın-erkek, yaşlı-çocuk demeden köy halkını yaktılar, kurşuna dizdiler. Bununla yetinmeyen azgın faşistler köyde taş taş üstünde bırakmayıp, ayakta tek bir yapı komayıp herşeyi yakıp, yıktılar.

O zamanlar LİDİCE, faşist teröre karşı uluslararası dayanışmanın bir simgesi olmuştu. Amerika'da, Meksika'da, İngiltere'de köylere LİDİCE adı verilmişti. Sovyet orduları Çekoslovakya'yı özgürlüğe kavuşturunca da, Çek ve Slovak gençleri LİDİCE'yi bir gençlik projesine göre yeniden kurdular.

Günümüzde de LİDİCE köyü ve katledilen insanların anısı, dünya çapında bir dayanışma sembolü, barış ve yaşamın sembolü olarak yaşıyor. Yeneden kurulan LİDİCE köyünün gül bahçeleri ve çocukları, barış ve yaşamın anlamlı simgeleri olarak Kongre salonuna geliyor, LİDİCE'lerin bir daha yaşanmaması, nükleer savaşın önlenmesi görevini tekrar hatırlatıyorlardı.

LİDİCE çocuklarının şu sözlerini unutmak mümkün mü?

"Bize, Prag'a, sosyalist Çekoslovakya'ya hoş geldiniz.

Size güller veriyoruz, dünya barışı için.

Kongrenize bir demet gül veriyoruz, tüm dünya çocukları adına.

İnsanlığı ve biz çocukları nükleer bir felakette yok olmaktan kurtarmak için tartışın, konuşun; her şeyi yapın.

Ve size verdiğimiz gülleri unutmayın. Çünkü onlar sıradan güller değil, LİDİCEMİZİN gülleridir.

Yaşam ve barışa, dünyada yeni Lidicelerin yaşanmamasına duyduğumuz özlemim simgesidir onlar."

yacağım. Üçüncü bir savaş yok çocuğum; hepimizin yok olacağı sonuncu savaş var."

"Bunu önliyeceğimize eminiz. Çünkü gerçek odur ki, barış hareketi tüm değişik görüş ve fikirleriyle birlikte bugünkü kadar güçlü değildi hiçbir zaman. Halk güçlüdür. Birlikte, bir nükleer savaş önlemek için bu gücü kullanacağız. Biz kazanacağız, üstün geleceğiz."

BARIŞ VE YAŞAM İÇİN, NUKLEER SAVAŞA KARŞI

(orta sayfanın devamı)

Açılışın son konuşmacısı, Uluslararası Hazırlık Komitesi Koordinasyon Grubu Başkanı ve Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadınlar Birliği Genel Sekreteri Edith Ballantyne idi. Kongre'nin hazırlık çalışmaları ve görüşmelerin biçimi hakkında detaylı bilgi veren Ballantyne, Kongre çalışmalarının nasıl yürüyeceğini anlattı. Daha sonra, Kongre'nin iki ayrı düzeyde planlanan görüşme ve toplantıları başladı.

1 – GÖRÜŞMELER

Birinci planda 11 temel başlık altında genel ve bölgesel dünya sorunları tartışıldı. Herkesin söz hakkını demokratik biçimde kullanabildiği bu görüşmeler son derece yoğun ve canlı tartışmalara sahne oldu. Her görüşme konusunun bir Yönetim Divanı bulunmaktaydı. Yapılan tartışmalar sonucunda ağırlıklı olarak ortaya çıkan görüşler, konuşulan noktalar ve öneriler raportörler tarafından kaleme alınmakta, daha sonra Divan bu raporları tartışarak sonuç belgesini hazırlamakta ve tekrar tartışmaya sunulacak son şekli verilmekteydi. İki günlük görüşmeler şu başlıklar altında yürütüldü:

- 1—Yaşamı tehdit eden nükleer savaş tehlikesi ve bunu önlemenin yolları
- 2—Avrupa güvenliği ve silahsızlanma
- 3—Silahlanma yarışı, nasıl durdurulacağı ve tersine çevrileceği
- 4—Silahsızlanmayı Desteklemek İçin Barış Hareketlerinin Deney ve Düşünce Alışverişi
- 5—Barış ve Silahsızlanmada Birleşmiş Milletlerin Rolü
- 6—Silahlanma ve Silahsızlanmanın Ekonomik Yönleri
- 7—Gelişme, Silahlanma Yarışı ve Silahsızlanma, Uluslararası Ekonomik İşbirliği
- 8—Silahlanma Yarışının, Savaşın ve Silahsızlanmanın Toplumsal, Psikolojik ve Ahlaksal Yönleri
- 9—Barış ve Yaşam İçin Bağlantısızlar Hareketinin Rolü
- 10—Orta Doğu, Asya: Afrika ve Latin Amerika Sorunları ve Savaş Tehlikesi
- 11—Barışa Yönelik ve Savaşa Karşı Eğitim

Bilgi ve deneylerin, yeni gelişmelerin karşılıklı olarak aktarıldığı görüşmelerde, özellikle ABD emperyalizminin başını çektiği çılgınca silahlanma yarışının vardığı boyutlar, Avrupa'ya Amerikan nükleer füzelerinin yerleştirilmesinin durdurulması; Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının tanınması ve İsrail'in işgal ettiği tüm topraklardan çekilerek bağımsız

Filistin devletinin kurulması, Orta Doğu'da barışın sağlanması iki odak nokta idi.

Orta Doğu, Asya, Afrika ve Latin Amerika sorunları ve Savaş Tehlikesi başlıklı görüşme, diğer konular gibi yoğun ilgi ve tartışmalara sahne oldu.

Barış, bağımsızlık ve demokrasi hareketlerinin temsilcileri ABD emperyalizminin saldırılarını ve ona karşı verilen mücadeleleri anlattılar. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran bu toplantının 16 kişilik Divanı'nda yer almaktaydı. Toplantıda Türk ve Kürt örgütleri temsilcileri konuşma yaparak görüşlerini belirttiler. Her iki gün birer konuşma yapan Behice Boran, Türkiye'deki askeri faşist cuntanın Orta Doğu ve Avrupa'da barış için ne denli büyük bir tehlike olduğunu anlattı. ABD ve NATO'nun saldırgan politikasının ileri karakolu haline getirilen Türkiye'deki yeni üsler ve çevik kuvvetlerin bölge halklarına ve ilerici hareketlere karşı kullanılacağını söyledi. Irak Kürdistanına yapılan saldırıyı ve Kıbrıs daki gelişmeleri anlatarak İsrail, Türkiye ve diğer bölgesel gerici güçlerin işbirliği ile yürütülen ABD saldırısına karşı koyabilmek için uluslararası

dayanışmanın taşıdığı önemi vurguladı.

200 000 KİŞİ PRAG BARIŞ MİTINGİNDE

Barış ve Yaşam İçin, Nükleer Savaş Karşı Dünya Kongresi birinci gün çalışmaları bitince, akşama doğru Prag eski şehir meydanında görkemli bir barış mitingi yapıldı.

200 bin kişinin katıldığı gösteride, Prag Belediye Başkanı Frantisek Stafa açış konuşması yaparak, dünya barış hareketi temsilcilerine ev sahipliği yapmaktan Prag halkının onur duyduğunu söyledi.

İkinci konuşmacı, Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komite Prezidyum üyesi ve Federal Meclis Başkanı Alois Indra, emperyalist silahlanma ve savaş politikalarını eleştirdi, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin barışçıl dış politikalarını son örnekleriyle anlattı ve Çekoslovak halkının güçlü barış istemini Kongre delegelerine ilettiler.

Daha sonra sırasıyla, ilk kadın astronot ve Sovyet Kadınları Komitesi Başkanı Valentina Tereshkova, Berkeley (ABD) Belediye Başkanı Gus Newport'un yanısıra Hindistan, İngiltere ve Gençlik temsilcileri birer konuşma yaptılar.

SOSYALİZMİN KAZANIMLARI

İki gün süren görüşmelerden sonra üçüncü gün delegeler Çekoslavakya'nın değişik bölgelerinde sosyalist yaşamın yakından tanıma olanağı buldular. Türkiye delegasyonu, İngiltere, Bangladeş ve Etyopya'dan gelen temsilcilerle birlikte Prag'ın 10. bölgesini gezdi. Küçük yaşta itibaren çocukların bakımı ve eğitimi, okul sisteminin, sağlık hizmetlerini incelediler, sorular sordular. Fabrikalarda işçilerin çalışmalarını izlediler, onlarla konuştular. Spor faaliyetleri yürüten gençleri tanıdılar. Sosyalizmin ülke yaşamında sağladığı başarı ve kazanımları canlı olarak gördüler.

2 – İLĞİ GRUPLARI

Dördüncü ve beşinci günler ise, Kongre çalışmalarının ikinci boyutunu oluşturan İlgi Grupları Toplantıları yapıldı. İlk günden beri Kültür Palas' da oluşturulan Kadınlar Merkezi'nin yanısıra, Sendikacılar, Eğitimciler, Fizikçiler, Yazar-Sanatçı ve diğer Kültür Emekçileri, Parlamenter ve Diğer Seçilmiş Temsilciler, Din Çevreleri, Hukukcular, Bilim Adamları ve Gazeteciler ayrı ayrı gruplar halinde, kendi alanlarında Barış ve Yaşam İçin, Nükleer Savaşa Karşı bir araya geldiler, görüşmeler yaptılar. Bu toplantılara paralel olarak Prag yakınında 500 dolayında gençlik hareketleri temsilcileri de "Gençlik Köyü"nde bir araya gelmişlerdi.

Tüm bu ilgi grupları da, görüşmelerin sonucunda birer rapor hazırladılar. Parlamenterler Grubunda bir konuşma yapan TİP Genel Başkanı Behice Boran, Türkiye'deki askeri faşist cuntanın, ABD ve NATO politikasının uygulayıcısı olarak Bölge ve Dünya barışı için büyük bir tehlike olduğunu anlatarak Cunta'ya karşı mümkün olan her türlü baskının yapılmasının ve Türkiye barışı ve demokrasi güçleriyle uluslararası dayanışmanın büyük önemini vurguladı.

YASER ARAFAT
DAYANIŞMA FORUMUNDA

İlgi gruplarının toplantısı dördüncü gün sona ererken, aynı gün öğleden sonra düzenlenen Dayanışma Forumu'nda tüm delegeler ve Kongre Prezidyumu tekrar biraraya geldiler. Orta Doğu, Asya, Latin Amerika ve Afrika, da bağımsızlık mücadelesi yürüten hareketlerin temsilcilerinin yanısıra Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat'da toplantıya katılarak bir konuşma yaptı.

Delegelerin dakikalarca ayakta alkışlayarak karşıladıkları Y. Arafat, konuşmasında ABD-İsrail saldırılarına rağmen Filistin halkının mücadelesinin başarıya kadar sürdürüleceğini, Filistin başarısının Filistin halkının gücünün birliğinde yattığını, Arap olan ve olmayan güçlerin bu birliği parçalamayacağını söyledi. Filistin halkının kahraman direniş mücadelesinde maddi ve manevi destek ve dayanışma-

da bulunanlara şükranlarını iletmek istediğini belirten Arafat, Sovyetler Birliği'nin Filistin halkına şimdiye değin verdiği ve vermekte olduğu desteğin taşıdığı büyük önemi vurguladı.

Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaşa

Karşı Dünya Kongresi 26 Haziran Pazar günü çalışmalarını tamamladı.

Görüşmeler ve İlgi Grupları Toplantıları sonucunda çıkartılan Raporlar delegelere sunuldu. Ayrıca, Kongre'nin tüm dünya halklarına Çağrısı kabul edildi.

BARİŞ VE YAŞAM İÇİN.

NÜKLEER SAVAŞA KARŞI

ÇAĞRI

PRAHA 83

İnsanlık, tarihin dönüm noktası olan bir yol ayrımında duruyor. Yanlış yöne doğru bir adım – ve dünya, geri dönülemez bir nükleer savaş cehennimine atılacaktır.

Silahlanma yarışı, özellikle nükleer silahlanma yarışı, hiç bir zaman bugünkü kadar tehdit edici nisbetlere ulaşmamıştır. Silahlanmanın sınırlandırılması ve azaltılması görüşmeleri gerçekte engellenmektedir. Yeni askeri programlar onaylanıyor, kitlesel imha gücünde ek silahlar tasarlanıyor. Nükleer silahların " Kabul edilebilirliği", "sınırlı", veya "küçük çapta" bir nükleer savaşın yapılabilirliği fikrini halka benimsetmek için çabalar harcanıyor.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde, öncelikle Orta Doğu, Güney Afrika, Uzak Doğu ve Uzak Asya'da patlayıcı koşullar yaşanıyor. Bağımsız devletlere karşı saldırılar yapılıyor. Değişik ülkeler arasındaki askeri çelişkiler dışardan kışkırtılmakta, böylece halkların politik ve ekonomik bağımsızlık için haklı istemleri engellenmekte, dünya barışı tehlikeye atılmaktadır. Yabancı topraklardaki askeri üs şebekeleri genişletilmektedir.

Batı Avrupa'ya yeni vurucu nükleer füzelerin yerleştirilmesi planları ile özellikle ciddi bir tehlike yaratılmıştır. Bu planların gerçekleşmesi, nükleer bir çatışma tehlikesini keskinleştirerek arttıracaktır. Böylesi bir çatışma ise, Avrupa kıtası ile sınırlı kalmayıp dünya çapında bir felakete yol açacaktır. Avrupa'ya yeni füzelerin yerleştirilmesini durdurmak, Avrupa kıtası üzerindeki tüm nükleer silahları azaltmak ve dünyanın her türlü nükleer silahlardan bütünüyle anndırılması için çalışmak acil bir zorunluluktur.

Nükleer savaş tehlikesinin artmasından son derece kaygılanan ve barışı korumak için büyük sorumluluğumuzun bilincinde olan bizler, 21-26 Haziran tarihleri arasında Çekoslavakya'nın başkenti Prag'da, BARİŞ VE YAŞAM İÇİN, NÜKLEER SAVAŞA KARŞI DÜNYA KONGRESİ'nde biraraya geldik. Biz, dünyanın 132 ülkesi vatandaşları, çeşitli felsefi görüş, dini ve politik konularda değişik ırk ve ulusların halklarıyız. Biz, 1843 ulusal örgütü, sendika, barış, kadın, gençlik ve öğrenci hareketlerini, politik partileri ve kiliseleri; 108 hükümetler dışı uluslararası örgütü temsil etmekteyiz. Ayrıca, hükümetler arası 11 örgütün temsilcileri de Kongre'de yer almışlardır.

İLAN EDİYORUZ:

Nükleer bir savaş hazırlığı, insanlığa karşı en ağır suçtur. Fakat savaş kaçınılmaz değildir. Henüz bir nükleer felaketi önlemek için vakit geçmiş değildir. Kurtuluş, barış için kararlılıkla yanyana duran halkların, her erkek ve kadının kendi ellerindedir.

Barış için kitle hareketi kuvvetli bir güç, hükümetlerin pratik politikalarını barış yönünde etkilemeye muktedir, uluslararası planda belirleyici bir faktördür.

Bu geniş ve çok yönlü barış hareketinin gücü, onun birlikte davranabilme becerisinde yatmaktadır. Diğer konularda aramızdaki ayrılıklar ne olursa olsun, bizler kuvvetle inanıyoruz ki, barış ve yaşamı korumak ve nükleer savaşı önlemek doğrultusundaki amacımızda hiç bir şey bizi bölmemelidir.

TÜM HALKLARA ÇAĞRI YAPIYORUZ:

Silahlanma yarışında yeni ve ölümcül-tehlikeli bir dönem için, çatışmaların daha da şiddetlendirilmesi için 1983 yılının diğer bir sıçrama tahtası olarak kullanılmasına izin vermeyelim !

AVRUPA'DA YENİ FÜZELERE HAYIR !

AVRUPA'DA HER TÜRLÜ NÜKLEER SİLAHLARIN AZALTILMASI

İÇİN GERÇEK GÖRÜŞMELERE EVET !

TÜM NÜKLEER DEPOLAR DONDURULSUN !

DÜNYA ÜZERİNDE, DOĞU'DA VE BATI'DA

TÜM NÜKLEER SİLAHLARA HAYIR !

NÜKLEER VE KONVANSİYONEL SİLAHLANMA YARIŞINA SON !

NÜKLEER SİLAHLARDAN ARINDIRILMIŞ BÖLGELERE EVET !

GENEL VE TAM SİLAHSIZLANMA İÇİN !

ASKERİ ÇATIŞMA DEĞİL, BARİŞÇİ POLİTİK GÖRÜŞME !

DÜNYA ZENGİNLİKLERİ BARİŞ VE YAŞAM İÇİN !

TÜM ULUSLAR İÇİN

BARİŞ, ÖZGÜRLÜK, BAĞIMSIZLIK VE REFAH !

Cunta'nın yeni yurt dışı saldırısı

Millî Eğitim Bakanı H. Sağlam bir demecinde, F. Almanyaya yeniden 856 öğretmen gönderileceğini, bu öğretmenlerin sadece çocuklara ders vermekle

kalmıyacağını, ayrıca 14-16 yaşlarındaki gençlerimizin boş vakitlerini doldurmaları ile ilgileceklerini ve aile eğitimi, özellikle annelerin eğitimi ile görevlendirileceklerini söyledi. Bu öğretmenlerden 300 den fazlası sonbaharda, yeni ders yılı başında gelecekler, diğerleri de yıl boyunca katılacak.

F.Alman eğitim yetkilileri çocuklarımızın resmi okul müfredat programı çerçevesinde ana dillerini ve kültürlerini öğrenmelerine olanak vermediği için, kuran kursu, konsolosluk dersi vb. gibi faaliyetler müşteri bulmaktadır.

GERİYE DÖNÜŞÜ TEŞVİK Mİ ?

Federal Almanya hükümeti, 1982 ekiminde kurulduğundan beri sözü edilen "geriye dönüşü destekleme yardımları" konusunda Haziran ayı içinde bazı kararlar aldı. Bu kararlar alınmadan önce, başta Federal İşkısıt Bakanı Lamsdorf olmak üzere çeşitli politikacılar Türkiye'ye giderek konuya ilişkin görüşmeler yapmışlardı.

Karar alındıktan hemen sonra da Federal Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanı Blüm Ankara'ya gitti ve kararları Türkiye yetkililerine "anlattı". Boyalı basının kamuoyunu yanıltmak için "kararları kabul etmiyoruz" vs. yollu şamatalarını bir kenara bırakıp olayın temeline, yani Cunta hükümetinin bilinen bağımlılıklarına yönelirsek, "anlattı" yerine "tebliğ etti" demek daha doğru olacak.

Demokrasi maskesi altında bir sivil faşist düzeni meşrulaştırmada batının desteği olmadan yol alması olanaksız olan Cuntanın, Federal Almanya'daki herhangi bir uygulamaya karşı çıkabileceğini düşünmek safdillik olur. Ancak, Cunta destekçisi basın yurt dışındaki Türk ve Kürt işçilerin tepkilerini düşürmek için bu tür "sert" yayınları sürdürecektir.

"GERİYE DÖNÜŞÜ TEŞVİK" KARARINDA NELER VAR?

Alınan geriye dönüşü teşvik kararlarına gelince:

Primler sadece Ortak Pazar dışındaki ülkelerden gelen işçilere verilecek.

Tüm primlerden 1 Ekim 1983 ile 30 Haziran 1984 tarihleri arasında işyerinin iflasi veya kapanması nedeniyle işsiz kalanlar ile, yasanın yürürlüğe gireceği tarihte (1 Ekim 1983 de yürürlüğe girmesi için çalışılıyor) en az 6 aydır kısa çalışma yapanlar yararlanabilecek. Yani şu anda işsiz olan 122 bin Türkiyelinin yararlanma olanağı yok.

Prim miktarı ise yukarıda sözü edilen şartlara uyan her işçi için 10 bin DM, işçinin 18 yaşından küçük her çocuğu için de 1500 DM olarak belirlendi. Buna ek olarak da bu kişiler, emeklilik sigortasına kesilmiş olan primlerin sadece işçi paylarını, şimdiye dek olduğu gibi iki yıl beklemeden hemen alabilecekler (işveren payları ise Federal Sosyal Sigorta Kurumunda kalacak).

Geriye dönüş primlerini alabilmek için koşulları yerine getiren işçinin ayrıca

(deyamı 4. sayfada)

Cuntanın bu yeni girişiminin altında ne yatmaktadır? Cunta, başa geçtiğinden beri F. Almanya'ya başvurarak, burada görevli Türkiyeli öğretmenlerin ilk önce tümünün işten çıkarılmasını, daha sonra Cuntanın denetim ve onayından geçenlerin tekrar işe alınmalarını, boş kalan yerlere de Türkiye'den gönderilecek öğretmenlerin alınmasını istemektedir. Ancak, bu istem demokratik kamuoyundan gelen tepkiler ve iş hukuku mevzuatı nedeniyle uygulanamamıştır. Şimdi cunta yeni bir taktikle saldırıya geçmektedir. Bir yandan, konsolosluk dersi adı altında yapılan derslerin artırılması, diğer yandan anne ve babaların etki altına alınması ve hatta resmi okullarda görevli Türkiyeli öğretmenlere karşı tahrik edilmeleri planlanmıştır.

Cunta, antidemokratik, şoven ideolojisini yurt dışında da Türkiyeliler arasında örgütlü bir şekilde yaymak çabasıdır. Bunun için de, velilerin haklı bir istemini — çocukların ana dillerini düzenli bir şekilde öğrenmeleri— kaldıraç olarak kullanmaktadır.

Cunta, TÖB-DER'li öğretmenlerin büyük bir kısmını zaten meslekten uzaklaştırdı. Gelecek öğretmenleri de ayrıca sıkı bir elemeye tabi tutacaktır. Bu bakımdan gelecek öğretmenlerin Cuntanın faşist ideolojisinin doğrultusunda faaliyet gösterecekleri açıktır. Ancak, yeni gelecek her öğretmeni gerici-faşist görmek hatalıdır. Bunların arasında gözden kaçmış dürüst kişiler de olabilir. Bu açıdan gelenlere dikkatle izlemek gerekir. Genel olarak ise bu saldırıya karşı anne babaların karşı çıkmaları gerekmektedir. Bu karşı çıkma politik çalışma ve kamuoyunun aydınlatılmasının yanısıra, çocuklarımızı bu konsolosluk derslerine göndermeme şeklinde olacaktır. Konsolosluk öğretmenlerinin dersleri Alman okulu binalarında ve bazı eyaletlerde olduğu gibi ders saatleri içinde yapılsa bile, mecburi değildir. Sadece isteyen veli gönüllü olarak çocuğunu gönderir ve gönderen veli her an çocuğu dersten alabilir. Konsolosluk dersleri karnelerde cve sınıf geçmede rol oynamazlar. Çocuklarımızın demokratik bir kişilikle yetişmesi ve cuntanın oyununu boşa çıkarmak için KONSOLOSLUK DERSLERİNİ BOYKOT EDELİM !

Yavuz hırsız ...

Mayıs ayı sonunda Batı Berlin Parlamentosu Yabancılar Komisyonu üyesi milletvekillerinden bir heyet, "yabancılar politikası" konusunda görüşmeler yapmak üzere Ankara'ya gitmişti. Heyet üyeleri geri döndüklerinde gezinin "olumlu" geçtiği, karşılıklı anlayış, iyi ilişkiler" gibi bilinen sözleri ettiler. Ancak, heyet başkanı Türkiye hükümeti yetkililerinin F. Almanya'da yükselen Türk düşmanlığı konusunda ağır eleştiriler getirdiğini, kendisinin heyet adına buna karşı çıktığını söyledi. Kendisi ayrıca, Türkiye'de demokrasiye geçiş yönünde önemli adımlar atıldığını gördüklerini de sözlere ekledi.

Emperyalizmin temsilcileri ile kuyrukçuları, burjuva-kapitalist düzenin devamını sağlamak için bir araya geldiklerinde işte böyle gariplikler do-

ğuyor. Onbinleri baskı ve işkence altında tutan bir rejimin temsilcileri, F. Almanya'da artan yabancı düşmanlığından hareketle, insan haklarının çiğnendiğinden söz ediyorlar. Türkiye'de demokrasiye doğru gidüş "gözlemleyen" birisi de, doğaldır ki F. Almanya'da yabancı düşmanlığı olmadığından söz edebiliyor.

Türkiye'de demokrasiye gidildiği ne denli yalan ise, F. Almanya'da yabancı düşmanlığının, özellikle Türkiyelilere karşı, ileri boyutlara ulaştığı o denli doğrudur. Doğrudur da, ancak, bu konuda ne faşist cuntanın hükümetine, ne de yabancı düşmanlığına en azından gözyuman batı almanya politikacılarına söz düşer.

Yavuz hırsız ev sahibini bastırması ama, emekçi kitleler bunu yutmazlar.

NATO Konseyi

AMERİKAN FÜZELERİNİN
YERLEŞTİRİLMESİNE

Nato ülkeleri dışişleri bakanları Haziran başında Paris'de yaptıkları toplantıda, orta menzilli yeni Amerikan füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesini kararlaştırdı.

Böylece, Reagan'ın Cenevre'de sürmekte olan ABD-SSCB ikili görüşmelerini çıkarmaya sokarak füzeleri Avrupa'ya yerleştirme planı önemli bir başarı elde etti.

Sovyetler Birliği'nin geliştirdiği tüm önerileri geri çevirerek "sıfır çözüm" önerisini sonuna kadar sürdüremek, böylece Cenevre'de devam eden ABD-SSCB ikili görüşmelerinin sonuç vermemesini sağlamak Reagan'ın temel politikası idi. "Sıfır çözümü" nün SSCB tarafından kabul edilemeyeceğini kendisi de bildiği halde. Bu "sıfır çözüm" ve benzeri öneriler, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'dan SS-20 füzelerini çekmesini, ama İngiliz ve Fransız füzeleri ile Sovyetler Birliği'nin tehdit edilmesini öngörüyor. Nitekim, Sovyetler Birliği, Avrupa'daki tüm füzelerin topluca ele alınıp bir çözüm bulunmasını istemektedir.

ABD Başkanı Reagan böylelikle silahsızlanma görüşmelerini "başarıyla" çıkarmaya sokarak, yeni füzelerini Avrupa topraklarına yerleştirme planlarını gerçekleştirme adımları atıyor.

Bu nedenle, söz konusu NATO Konseyi'nin aldığı bu son karar Reagan'ın bu oyununu onaylamaktan başka bir anlamda gelmemektedir. NATO Dışişleri Bakanları'nın kararına göre, eğer Sovyetler Birliği ABD'nin bu dayat-

„evet“ dedi

masına boyun eğmezse ve SS-20 füzelerini çekmezse, 1983 sonunda yeni Amerikan füzeleri yerleştirilmeye başlanacak.

Bu karar sonucu gerçekleşirse, Avrupa'da bir nükleer savaşın başlatılmasına doğru en büyük adım atılmış olacaktır. NATO ülkeleri sonuçta ABD'nin maceracı, çılgın "sınırlı nükleer savaş" planlarına açıkça ortak olacaklardır.

Başbakan Helmut Kohl, yaptığı açıklama ile söz konusu karar gereği Federal Almanya'ya Amerikan füzelerinin kesinlikle yerleştirileceğini tekrarladi ve barış hareketlerini eleştirdi.

Bu açık tutuma karşı F. Alman barış güçleri eylemlerini daha da yükselteceklerini, 1983 sonbaharında bu protesto eylemlerinin doruk noktasına ulaşacağını belirtiyorlar. Amerikan füzelerini ülkelerinde istemediklerini, Re-

gan'ın ve F. Alman hükümetinin maceracı politikasını mutlaka durdurmak gerektiğini, aksi takdirde Avrupa'nın nükleer bir savaşta kurban gitmesinin kaçınılmaz olacağını belirtiyorlar.

GERİCİ GÜÇLER
PROVOKASYONLARDAN
MEDET UMUYOR

F. Almanya'da yükselen barış hareketinin engellenmesi ve bastırılması için, hükümet ve diğer gerici güçler yeni oyunlar oynamaya çalışıyorlar.

Bunun son göstergesi ise, ABD Başkan yardımcısı ve CIA "beyinlerinden" George Bush'un Federal Almanya ziyaretinde ortaya çıktı. Haziran sonunda Krefeld'de düzenlenen ve Bush'un ziyareti protesto mitinginde "çıkartılan" çatışma, mitingin kendisinden daha çok "tartışma" konusu yapıldı.

Barış ve demokrasi örgütleri ile hiç bir ilişkisi olmayan ve dışardan yaratılan bu provokasyon şimdi, gösteri ve yürüyüş yasalarında kısıtlama-

NO
TO THE CRUISE
YES
TO THE
REFERENDUM

(Kanada)

lar yapılması için hükümet tarafından gerekçe olarak kullanılmaya çalışılıyor. İçişleri Bakanı bunu açık tartışma biçiminde yürütüyor.

Bir yandan, barış hareketinden "korku" duyulmasını kitlelere yaymak, böylece etkinliğini ve gücünü kırmak,

(devamı 15. sayfada)

İNGİLTERE'DE TÜRKİYE SENDİKAL HAREKETİ İLE

DAYANIŞMA YÜKSELİYOR

Türkiye işçi sınıfı tarihinde bir onur sayfası olan 15-16 Haziran olaylarının yıldönümü, İngiltere'de de bir sendikal dayanışma eylemi ile kutlanmıştır. İngiltere'deki Türkiyeli ilerici ve demokratların eylem birliği hareketinin bir ürünü olan, içinde DİB-İngiltere temsilciliğinin de bulunduğu Türkiye'de Sendikal Haklar ve Demokrasi İçin Dayanışma Komitesi kurulmuştu. Başkanlığını, İngiltere'nin en büyük sendikası olan Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikasının Genel Sekreter yardımcısı Alex Kitson'un yaptığı bu komitenin davetlisi olarak

DİSK'li sendikacılardan oluşan bir delegasyon Londra'da temaslarda bulundu.

Delegasyon, başta İngiliz Sendikalar Konfederasyonu'nun (TUC) yöneticileri olmak üzere önde gelen 12 sendika lideri ile toplantı yapmış, ayrıca, İşçi Partisi ve İngiliz Komünist Partisi yöneticileri de delegasyonu kabul etmiştir.

Delegasyonda DİSK'li sendika yöneticilerinden Kemal Dıysal, Metin Denizmen, Murat Tokmak ve Esref Okumuş bulunmaktaydı. Komite ve TUC tarafından davet edilen Sosyal-İş Sendikası Genel Başkan vekili

Zeki Kılıç, çağrı mektubuna rağmen Alman makamlarının kendisine izin vermemesi nedeniyle delegasyon içindeki yerini alamamak zorunda bırakılmıştır.

TUC ve diğer ziyaret edilen sendika liderleri, Türkiye'de tutuklu sendikacıların serbest bırakılması, sendikal davaların durdurulması ve sendikal hakların geri verilmesi için, Türkiye'deki kardeşleri ile dayanışmayı yükselteceklerini taahhüt etmişlerdir. Bu amaçla kendilerine önerilen somut eylem birliği konularında karar alacaklarını bildirmişlerdir.

BARİŞ VE DEMOKRASİ İÇİN TEHLİKELİ SONUÇ

İNGİLTERE SEÇİMLERİ

İngiltere'de Muhafazakar partinin son seçimlerde, oylarındaki gerilemeye rağmen parlamentoda çoğunluğu arttırması barış ve demokrasi güçleri için zor koşullar yaratmıştır. Nükleer silahlanma yarışının kritik anlarının yaşandığı günümüzde, İngiltere'yi bu yarışın ön saflarına katmaya azimli Thatcher liderliğindeki sağ kanat muhafazakarlar, bu seçimle ayrıca parti içindeki etkinliklerini de büyük ölçüde arttır-

mışlardır.

Thatcher hükümetinin birinci dört yıllık döneminde uyguladığı Friedman'cı ekonomik politika sonucunda, İngiltere'de işsizlik 4 milyona çıkmış, üretim düzeyi 1979'lardakinin altına düşmüş, fakirlik büyük ölçüde artmıştır. İngiltere, sanayi devriminden beri ilk defa bu yıl imalat sektöründe dış ticaret açığı vermiştir. Muhafazakarların zenginlerden yana değiştirdiği gelir dağılımı sonu-

cunda işçi sınıfının ulusal gelirden aldığı pay azalmıştır. Buna karşılık 4 yıl içinde dışarıya çıkartılan sermaye 23 milyar İngiliz Sterlin'ine ulaşmıştır.

Bu açıdan bakıldığında daha da sağa kayarak yeniden iktidara gelen muhafazakarların, İngiliz işçi sınıfının içinde bulunduğu zor ekonomik koşulları daha da ağırlaştıracağı beklenmektedir. Ekonomik krizin bu denli derin olduğu bir dö-

nemde bunun baş sorumlusu olan bir hükümetin yeniden işbaşına getirilmesinde, burjuvazinin kitle iletişim araçlarındaki egemenliğinden yararlanarak uyguladığı olağanüstü propagandası yanında, işçi sınıfının politik dağınıklığının da önemli rolü olmuştur.

Öte yandan, son seçimler Türkiye'deki demokrasi mücadelesi ile dayanışmayı da etkilemiştir. Faşist Evren cuntasının ABD'den sonra en büyük destekleyicisi olan Thatcher hükümetinin iş başında kalması, Türkiye'deki demokrasi mücadelesinde olumsuz bir dış faktör olarak değerlendirilmelidir.

Göçmen işçi sorunlarına ağırlıklı yer verilmeli

Değerli Dostlar,

Demokrasi İçin Birlik gazetesini uzun bir süreden beri okumaktayım gazeteniz hakkındaki görüşlerimi bildirmek istiyorum.

1—Gazetenin her ay çıkması ve de çıkış tarihinin aksamaması gerekiyor düşüncesindeyim. Gazeteyi dağıtan arkadaşlara her defasında sorduğumda daha çıkmadığını veya tam olarak ne zaman çıkacağını da bilmemekte.

2—Gazetede çıkan yazıların büyük bir bölümü dünya ve Türkiye olaylarına ayrılmakta. Önemli çözümleri yolları önerilmekte ve gerçekten güzel yazılar çıkmakta ancak, Federal Almanya'da çalışan bir işçi olarak bizlerin buradaki sorunları üzerine yeterince durulduğu kanısında değilim.

Okuyucusunun büyük bir bölümü F. Almanya'da çalışanlar olduğunu sandığım bu gazetenin burdaki işçi sorunları üzerine daha ağırlıklı durması gerekmez mi ?

Çalışmalarınızda başarılar dilerim, dostça selamlarımla
İ. Sönmez
Düsseldorf

Biz işçiler gelecek güzel günlere inanıyoruz

Ben madenlerde çalışan bir işçiyim. F. Almanya kapitalizminin bunalımları elbette binikiyüz metre yerin altına da indi. Tabii tekellerin bu krizinde yine biz Türkler başda olmak üzere tüm yabancılar etkilenmekteyiz.

Sendikamız yetkililerinin de bildirdiklerine ve yapılan araştırmalara göre, maden işçilerinin yüzde yirmiyedi oranında azımsanmıyacak kadarını biz yabancılar oluşturuyoruz. En ağır koşullarda, ayaklarda çalışıyoruz. Tehlikeli yerlerde, otuzbeş derece sıcakda ve pis havayla ciğerlerimizi doldurarak, gericilerin de en kötü sözlerine hedef olarak vuruyoruz biz kazmayı binikiyüz metre yerin altında, tüm tehlikelere katlanarak.

Ama gözünü kar hırsı büzmüş, ve barış düşmanı tekel ve onların sözcüsü gerici CDU, CSU ve FDP hükümeti bir kısım işyerlerini kapatarak veya sözüm ona kısa çalışma gibi yöntemler uygulayarak biz işçilerin yaşam koşullarını tehdit ediyor.

Bütün bunlara rağmen biz yerli ve yabancı işçiler güzel günlerin mutlaka geleceğine inanıyoruz.

Hasan Çınar
Gelsenkirchen

Konut sorunumuz

İçinde yaşadığımız Gelsenkirchen'de genel sorunların bir parçası olan konut sorunu içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Ruhr bölgesinin maden ve Metal sanayilerinin yoğun olduğu Gelsenkirchen'de, 25 bin civarında yabancı yaşamaktadır.

Bunların 18 bin civarında olanlarını Türkiyeli işçiler ve aileleri oluşturmaktadır. Yabancıların %90'ını eski evlerde oturmaktadırlar. Adı geçen eski evlerin kiralari ise olabildiğince yüksektir.

Türkiyeli işçilerin yoğun olarak oturdukları mahalleler son iki yıldır tam anlamıyla Gettolar haline dönüşmüştür..

Vohwinkel str, Roberg str, Preussen str, sehingelberg str, gibi daha bir çok sokaklarda oturan Türkiyeli işçilerin evlerinde çoğunlukla banyo yok. Tuvaletleri ise bir kaç aile müştereken kullanılmaktadır. Getto halindeki bu sokaklarda Almanlara rastlanmıyor artık. Üstelik boş ev bulmanın da olanağı yok gibi bir şey.

Yabancılar ev kiralarken ya aracı koymak durumunda kalıyorlar ya da açıktan para veriyorlar.

Tabii ki şehir yönetiminin konut konusundaki tutumu ise hiç iş açıcı değil. Gelsenkirchen'de sürekli eski evler yıkılıyor yerine ya konut yapılmıyor veya büyük apartmanlar dikiliyor. Elbette bu apartmanlar yabancılar için kiralanmıyor veya çok yüksek fiatla kiralanıyor. Bunu da gelirleri sınırlı olan işçiler kiralamıyorlar. Bu konunun da çözümünü her zaman olduğu gibi mutlaka birlik olmakla çözümlenebileceğine inanmaktayım.

A.Y.

GELSENKIRCHEN

Çocuklarımız çözümsüz

Bu mektubumda Bayern eyaletindeki Volks ve Hauptschule'lerde okumakta olan Türk öğrencilerinin sorunlarından bir bölümünü anlatmaya çalışacağım.

Bilindiği gibi, Türk ailelerinin yoğun olduğu yerlerde, Türk çocukları ayrı sınıflarda kendi ana dilleriyle öğrenim görmektedirler. Türk ailelerinin az olduğu yerlerde ise Alman sınıflarına devam etmektedirler. Her iki durumda da sonradan buraya getirilmiş çocuklar için değişen bir şey olmamaktadır. Çünkü yeterli bir Almanca bilmedikleri için, süper zekalı da olsalar, Gymnasium'a ve Realschule'ye gitme imkanları ortadan kalkmaktadır. Burda doğup büyümüş Türk çocukları içinde bile, bu okullara gidenler parmakla gösterilmektedir.

Şimdilerde ise yeni bir yöntem uygulanıyor. Türk sınıflarındaki "zeki, problemsiz ve çalışkan" öğrenciler Alman sınıflarına aktarılıyor. Alman sınıflarındaki problemleri Türk öğrencileri ise, Türk sınıflarına gönderiliyor. Bu da yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretim işinin, sürekli çözümsüzlük içinde ve yetkililerce fazla ciddiye alınmadığını gösteriyor. Anlaşılan yabancı işçi çocuklarının, sadece vasıfsız işçi olarak yetişip babalarının ve analarının yerlerini genç işçiler olarak doldurmaları istenmektedir.

Aslında bu konuyla ilgili yazılacak çok şey var. Konsolosluklardaki görevli eğitim müşavirleri, buradaki Türk öğrencilerinin sorunlarıyla ilgilenecekleri yerde, ki asli görevleri de budur, öğretmenlere ajanlık teklif etme işleriyle uğraşmaktadırlar.

bir öğretmen okuyucu

Gençlik Festivali '83

tıldığı zengin kültür programının yanısıra, 65 ülkeden 90'ın üzer de delegasyonun yer aldığı sayısız forum ve tartışmalarda, gençliğin sorunları ve barış odak noktası idi.

GENÇ ÖNCÜ

STANDI İLE DAYANIŞMADA

Değişik ülkeler gençlik örgütlerinin davet edildiği festivalde GENÇ ÖNCÜ'de açtığı standla yerini aldı. Dağıtılan Almanca bildiri, Türk ve Kürt gençliğinin faşizm koşullarındaki sorunları ve faşizme karşı gençlik cephesinin kurulması görevi için mücadele veren GENÇ ÖNCÜ tanıtıldı. Türkiye'de illegal olarak dağıtılan "Gençlik Cephesi" ve "İleri" yayınlarından örneklerin de sergilendiği stand büyük ilgi gördü.

DKP, JUSO, Yeşiller, VVN gibi birçok örgüt atom füzelerine, çevre kirlenmesine, işsizliğe karşı, demokrasi ve yabancılarla

Sosyalist Alman İşçi Gençliği (SDAJ) ve Marksist Öğrenci Birliği (MSB-Spartakus) örgütlerinin düzenledikleri "Gençlik Festivali '83'e, tüm dünya ülkelerinden gelen 200 000 üzerinde genç katıldı.

20-23 Mayıs günleri Dortmund'da yapılan geleneksel '4. Gençlik Festivali', büyük bir barış ve dayanışma şenliği olarak yapıldı.

Bin'in üzerinde sanatçının ka-

ANNA SEGHERS

İçin yas

(Anna Seghers,
Nazım Hikmet ve
Kurt Stern
Berlin, 1954)

Üç yıl kadar oluyor, DAC ve FAC peşi peşine Anna Seghers'in yazdığı son eseri yayınladı (Hochzeit von Haiti). Haiti'de üç kadını anlatan bu eser, Anna Seghers'in KPD'ye üye olduğu zaman yayınladığı "Saint-Barbara Bahkçıların ayaklanması" (Aufstand der Fecherer von St. Barbara) ile başlayan direnin son halkasıydı.

19 Kasım 1900 Mainz'da doğan yazar bu eseri ile kitabını yayınladığı yıl "Kleis Ödülünü (Kleispreis Verleihung) alır (aynı eser 7 yılında yayıncılar ödülünü de alır) ve Pescator tarafından da sahneye uygulanır.

Antikacı bir babanın kızı olan, kocaman saraya benzeyen bir evde burjuva ortamında yetişen yazar bu inancının fiyatını bütün hayatı boyunca ağır fakat sadakatle, seve seve ödeyecektir.

Köln ve Heidelberg üniversitelerinde Çin medeniyeti tarihi ve sanat tarihi eğitimi gören yazar doktorasını "Rambrandt'ın eserlerinde yahudiler" teziyle verir.

Hitler iktidarı ele geçirmeden az önce değişik Avrupa ülkelerindeki komünistlerin yaşamlarını anlatan eseri yayınladı. 1933 te tutuklanır, serbest bırakılmasından yararlanarak Fransa'ya geçmeyi başarır. Burada ünlü romanı "Das siebte Kreuz" da temerküz kampından kaçan birini anlatırken o günleri, insanları geleceği ümit dolu olarak anlatır. Aynı yıl Paris'te birinci uluslararası yazarlar konferansına katılır.

1940 yılında kendisi gibi Alman dili yazarlarıyla birlikte, 1947 yılına kadar kalacağı Meksika'ya göçer. Paris'te yazmış olduğu Yedinci Çarmih (Das siebte Kreuz) romanı yazar buradayken yayınladı. Yine bu süre içinde Hitler zulmünden kaçan, işgal

altındaki Fransa'da yaşayan göçmenleri anlatan derlemesi yayınladı (1943).

1947 yılında Bertold Brecht Arnold Zweig, HJohannes Becher gibi DAC'ye yerleşmeyi tercih eder.

1952'de, kurucularından olduğu, Yazarlar Birliği'ne başkan seçilir ve ayrılacağı 1978 yılına kadar bu görevi yürütür. Aynılışında, "Alman proleter, devrimci sosyalist ve gerçekçi edebiyatının kurucularından biri olarak" selamlanır. Ünlü yazar kurucusu olduğu Alman Yazarlar Birliği'nin şeref başkanlığı

onurunu da yaşamının sonuna kadar taşır. Dünya Barış Konseyi üyesi de olan Anna Seghers pek çok ödülünün yanı sıra, DAC ulusal ve Stalin barış ödüllerini de kazanmıştır.

1949 yılında yazdığı Ölümler Genç Kalır adlı eserinde, 1918-1945 yılları arasındaki Almanyanın geniş bir tablosunu çizer. Eser 1918'de bir spartakistin idam edilmesiyle başlar ve 27 sene sonra bu spartakistin oğlunun yine aynı subay tarafından öldürülmesine kadar devam eder.

Anna Seghers'in eserlerinde Alman Birleşik Sosyalist Partisi'nin izlerini görürüz (Die Entscheidung - 1959, Das Vertrauen - 1968) Yazar realizm ve modern ile tradisyonu mükemmel şekilde bağdaştırmayı başarmıştır.

1 Haziran 1983 de Berlin'de ölen Anna Seghers çok kısa bir süre içinde, Aragon'dan sonra, işçi sınıfı edebiyatının ikinci büyük kaybidir.

NATO KONSEYİ....
(baştarafı 13. sayfada)

diğer yandan, kanuni önlemlerle bu yükselen barış hareketine doğrudan saldırılabilmek için izlenen "provokasyon ve terör" yöntemi gerici güçler için vazgeçilmez yoldur. Nitekim Türkiye'de faşist askeri cuntanın da gelişini hazırlayan en önemli araç bu yöntemdi.

Bu oyunları boşa çıkarmak için Federal Almanya'da her geçen gün daha da gelişen barış mücadelesine hepimizin, kadın erkek bizlerin güç vermesi, aktif olarak sahip çıkması görevi kaçınılmaz ve acildir.

dayanışma için çalışan yüzlerce girişim ve yabancı örgüt, kurdukları standlarla çalışmalarını tanıttılar.

Örgütümüz DIB-FAK da, FAC'indeki diğer Türk ve Kürt örgütlerinin bulunduğu "Dayanışma Pavilyonu"nda ve "Barış İdesi"nde kurduğu iki Stand festivalde yer aldı.

Barış festivaline davet edilenler arasında, Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu İkinci Başkanı Walid Masri, Filistin'den Dr. Fathi Arafat, Afrika Ulusal Kurultayı temsilcisi John Makhatini, ABD barış hareketi temsilcisi Elona Gast ve K. Marks'ın torunu Robert Jean Longuet de bulunmaktaydı.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun da katılımıyla, SDAJ ve MSB-Spartakus'un düzenledikleri "emperyalizme karşı, barış ve antiemperyalist dayanışma için" hazırladıkları Tribunal'in sonucunda ortak bir de çağrı yayınlandı.

İnsanlığa, özgürlüğe ve barışa karşı işlediği cürümlerden dolayı emperyalizmin suçlandığı bildiri şöyle noktalanıyordu:

"Gelin emperyalizmin bu cürümlerine karşı beraberce ayak-

lanalım,

Daha iyi ve adil bir yaşam için savaşımızda gelin beraber olalım,

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun yaptığı gibi, gelin tüm dünya gençlerinin arkadaşlığını yükseltelim.

Antiemperyalist dayanışma için gelin birlikte çalışalım.

Gelin halkların özgürlük ve ilerleme için adil savaşlarıyla dayanışma içerisine girelim.

Yaşasın Uluslararası Dayanışma, Barış ve Dostluk !

Karl Marx'ın 100. Doğum Yılı Anısına

JENNY MARX'ın Kısa Yaşam Öyküsü

Derleyen: Semra Teber

Tüm dünyada, bilimsel sosyalizmin kurucularından Karl Marks'ın ölümünün 100. yılı anısına yapılan çalışmalara Türkiye'lilerin katkısı Semra Teber'in "Jenny Marx'ın Kısa Yaşam Öyküsü" adlı broşürü ile oldu.

Semra Teber'in kendi gereksinimiyle başladığı hiçbir kuruluşa ve kişinin yardımı olmadan derlediği ve öz emeği olan bu ilk ve başarılı çalışmasını başka ürünlerin de takip edeceğine inanıyoruz.

70 sayfa yakın kitapçık zevkle hazırlanmış, resimler, belgeler ve tarihçeyle donatılmış. Okuyucu eline aldığı anda zevkle ve bir nefeste okuyor.

Yazar'ın niye "Engels'in mezarı yoktur?" sorusuna bulduğu cevapta düşünmeye, tartışmaya değer. Marks ailesinin, Engels'in ve dostlarının yaşamları ile ilgili pek çok şey öğrenirken, kitabın sonundaki tarihçede, 8 Mart, "Dünya Kadınlar Günü" üzerine ilginç bilgi buluyoruz.

Pinochet rejimine karşı halk ayaklanması

Şili'de Pinoşe diktatörlüğüne karşı, bu yılın 11 Mayıs ve 14 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilen ve yüzbinlerce insanın katıldığı protesto hareketleri haklı olarak dünya kamuoyunun dikkatlerini tekrar Şili üzerine çekmiştir. Bu hareketler, antifaşist hareketin çapı, bütünlüğü ve mücadele azmi konusunda küçümsenmeyecek derecede önemli göstergelerdir. Bunlar 11 Eylül 1973'den bu yana sürekli bir şekilde gelişen ve o zamandan bu yana birçok aşamalar kaydeden hareketin bugün aldığı boyutu göstermektedir.

Bugün yoğun bir şekilde gelişmekte olan antifaşist hareketi olanaklı kılan şartlar nelerdir? Şüphesiz ilk faktör keskinleşen ve politik, sosyal ve moral alanları da kapsamına alan ekonomik krizdir. Ekonomik krizden etkilenenler ise sadece işçiler olmayıp orta tabakalar; küçük ve orta burjuvazi, köylülük de krizden nasibini almaktadır. Bugüne kadar hala diktatörlüğü desteklemiş bulunan birçok kimse bugün artık muhalefet saflarına katılmaktadır.

Ancak Pinoşe'ye karşı gelişmekte olan hareketi sadece ekonomik krizin keskinleşmesiyle de açıklayamayız. Bunun yanısıra önemli bir faktör de, işçi sınıfının belirgin çoğunluğunun antifaşist tutumu, solun içinde yer alan bazı partilerin ve Şili Komünist Partisinin antifaşist güçlerin birliği konusundaki ısrarlı çabalarıdır.

Daha darbeden bir ay sonra 11 Ekim 1973 tarihinde ilk açıklamasını yapan Şili Komünist Partisi illegaliteye geçtiğini açıklarak; bütün demokratları faşist cuntaya karşı birliğe çağırıyordu. O zamanlar bu çağrı birer ütopya gibi görünüyordu: öyle ki, Hristiyan Demokratlar, Merkezci ve Merkez sağda yer alan bütün partiler o zaman diktatörlüğü destekleyerek onunla işbirliği yapmışlardı. Buna rağmen halkın partileri gene de birlik çağrısını yapmaktan geri kalmadılar. Bu dönemin en önemli başarılarından biri, sendikaların faşist kontrolden uzak tutulabilmesi olmuştur.

1980 yılının ortalarına doğru muhalefetin adeta ölü bir noktaya yaklaştığını görüyoruz. Bu dönem Pinoşe'nin anayasa vaadi, bunun hesaplanması çalışmaları ve faşist diktatörlüğün daha da kurumlaştırılması çalışmaları dönemidir.

İşte bu şartlar altında Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan, halk ayaklanmasının politikasını açıklıyordu. Ki bunun da özü, en geniş kitlelerin diktatörlüğün yıkılması için mücadele birliğini kapsamaktaydı.

1973'de bir ütopya, 1980'de ise çok zor olarak görünen şey, 1982'de somut bir biçim almaya başladı. Büyük bir mücadeleyi bir sokak hareketi gelişmeye başlıyordu, örneğin 19 Ağustos'ta ve 30 Eylül'de, komünistler tarafından örgütlenen "açlığa karşı mücadele yürüyüşleri" 15 Aralık'ta geniş bir kitlenin katıldığı gösteriler.

1983 de antifaşist mücadele yeniden yükselmeye başladı. 7 Ocak'da ilk grevin başladığına tanık oluyoruz. Faşist çalışma yasasını protesto greviydi bu. Bu grev, 1500 elektrik işletmesi işçisine gerçekleştirilmiş ve 82 gün sürmüştür. Bunun dışında 8 ve 24 Mart'ta büyük sokak hareketlerinin ve 1 Mayıs'da kitlesel gösterilerin yer aldığı görüyoruz. Bu hareketlere karşı diktatörlük de yeniden baskıyı daha da arttırmaya, halk hareketini frenlemeye çalışmıştır.

11 Mayıs ve 14 Haziran protesto gösterileri antifaşist direnişin yeni bir aşamasına gelindiğini gösteriyor. Bunlar, halk ayaklanması politikasının fiilen pratiğe geçirilmesini ve geniş bir kitlenin (14 Haziran tarihli gösteriye faşist cuntanın bir ara içinde yer alan general Leigh bile katılmıştır) birlik-mücadele gücünü sergileyen göstergelerdir. Bu "ulusal protesto günleri"nde birçok değişik mücadele biçimlerinin hayata geçirildiğini görüyoruz: şiddete yer verilmeyen ve çocukları okula göndermemekten, alışverişe gitmemeye kadar bir dizi hareketin yanı sıra, polisle çatışmaya varan eylemler...

Halk ayaklanması politikası Pinoşe'nin sonunu hızlandırmaktadır. Antifaşist direnişin bu aşamasında Şili halkı için uluslararası dayanışmanın önemi daha da artmış bulunuyor. Moral desteğinin

faşist terörün mahkum edilmesinin, ve maddi yardımın büyük önemi vardır.

Pablo Neruda'nın sözleriyle ifade etmek gerekirse: "Halkımın kahramanca yürütmekte olduğu mücadelede sizlerin göstereceği dayanışma ve kardeşlik ekme ve su kadar önemlidir."

Ivan Ljubetic

UZ Gazetesinin 16.6.1983 tarihli sayısından özetlenerek çevrilmiştir.

HONDURAS
DEVİRCİLERİ
HALKI
SAVAŞIM BAYRAĞINI
YÜKSELTMEYE
ÇAĞIRIYOR

ABD'nin Nikaragua'ya ve El Salvador kurtuluş hareketine karşı yürütülen savaş planlarına Honduras ordusunun katılması ve buna bağlı olarak da iç politikada gittikçe artan baskı ve şiddet, Honduras'da giderek büyüyen bir direnmeyle karşılaşılıyor.

Yönetimde olan Liberal Partinin içinde yer alan Sosyal Demokrat kanadın (ki bunlara Liberal Halk Birliği denilmektedir) Reagan yönetiminin dayatmalarına karşı direnişine, gene liberallerin içinden başka üyeler de katılmaktadır. Böylece Parlamento içinde önemli bir muhalefetin olduğu söylenebilir. Öyle ki, buna ulusal yenilenme ve Birlik ile Hristiyan Demokrat Partiden de taraftarlar katılmaktadır.

Ancak bundan da önemlisi savaşa karşı, savaşın önlenmesi için bütün devrimci gruplar arasında oluşturulmasına çalışılan birlik sürecidir. Mart ayı sonunda 6 politik-askeri örgüt arasında gerçekleştirilen ittifak buna örnek olarak gösterilebilir.

Honduras devrimci hareketinin birleşik ulusal yönetimini oluşturan örgütler şunlardır: Honduras Morozanist Kurtuluş Cephesi (FMLH), Devrimci Halk Güçleri Lorenzo Zelaya (FDR), Cinchoneros'un Kurtuluşu İçin Halk Hareketi (MPL), Devrimci Birlik Hareketi (MUR), Honduras Komünist Partisi (PCH), Ortaamerika Devrimci Emekçi Partisi (PRTC).

Bu örgütlerin 27 Mart tarihini taşıyan ilk ortak açıklamalarında "Kapıya dayanmış bulunan savaş tehlikesinin önlenmesi ve politik bir çözümün bulunabilmesi için olağanüstü gayret sarfedilmesi" istenilmektedir.

Nisan ortalarında ise, Birleşik Ulusal Yönetim Honduras halkına yaptığı çağrıyı yineliyerek, "Honduras, karşı devrimci güçlerin bir sıçrama tahtası haline getirildi" diyerek Vaşington ve Tegucigalpa yönetimlerini bir kere daha mahkum etmekte idi. Honduras güvenlik kuvvetleri, halk düşmanı Salvador ordusu ve Somoza yanlısı karşı-devrimci güçlerle güç ve eylem birliği içine girmiştir. Liberal kitlenin ve bütün bir Honduras halkının umutlarını satışa çıkaran yönetimdeki Alvarez Martinez (Honduras Güvenlik Kuvvetleri Komutanı) ve suazo Cordora (Honduras Devlet Başkanı) çetesi, liberal görünümü askeri bir diktatörlük haline gelmiş, gözü kapalı bir şekilde ülkeyi Reagan yönetiminin Ortaamerikayı istila ve savaş politikasının bir alanı haline getirmiştir.

Honduras Devrimci Hareketi Ulusal Yönetimi, ulusal bağımsızlık ve onurun tekrar kazanılabilmesi için demokrasi, özgürlük, adalet ve barışın tekrar sağlanabilmesi için savaşım bayrağının yükseltilmesi için Honduras halkına çağrıda bulunmaktadır.